Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-hээ гарана | № 296 (17119) | 1985 оной декабриин 26, четверг | Сэн 3 мүнгэн.

КПСС XXVII СЪЕЗД

Байгал-Амарай түмэр замай магистралиие саг үргэлжын ашаглалгада бүхыдэнь оруулха.

(1986—1990 онуудта болон 2000 он хүрэтэрхи үедэ СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүдэй проектhээ).

ТОННЕЛЬНҮҮДЭЙ БАРИЛГА ТҮРГЭДХЭХЭ

Манай барилгын управлениин коллектив БАМ-ай гайхамшаг тоннельнүүдые бариха гэhэн тон харюусалгатай, хүнгэн бэшэ зорилго бэелүүлнэ. Байгаалиин олон бэрхэшээлнүүдые зорилгойгоор, үсэд нэтэрүүгээр дабажа, Нагорный, Байгалай, Кодарай тоннельнүүдэй барилга саг болзортонь дүүргээд, эрхим сэгнэлтэтэйгээр ашаглалгада тушаагаа бэлэй. Байгалай хойто эрьедэ захалагдаhан дүрбэн тоннелиин барилга түргэсхэгдэхэ тээшээ болонхой. Ойрын сагта Байгалай эрьеын тоннельнүүд соогуур ашаанай поезднууд ябажа эхилхэнь. Хойто-Муяын 15 километр утатай тоннелиин барилга түлэг дүндаа. Тоннельнэ 11-дэхи, 18-дахи, 21-дэхи, 22-дохи, 19-дэхи отрядуудай коллективүүд энэ хэ барилгада тон эдэбхитэйгээр хабаадажа, ёhотой баатаршалга харуулна.

Управлениимнай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй XXVII съездые ажалай амжалтануудаар угтаха гэhэн хараа зорилготойгоор дээшэлүүлэгдэhэн үялга абаад, бүхы хүсэ шадалаа ажал хэрэгтээ зорюулан, шангаханаар хүдэлжэ, эгээл үндэр бүтээсэ түйлахын тула тэмсэнэ.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй туршада БАМ-ай барилгые гол түлэб дүүргэжэ, Ленэнэй Амар хүрэтэр ашаанай поезднуудые ябуулха гэhэн шухала шиидхэбэри КПСС-эй XXVI съезд баталаг абаhан юм. Түрэл партиингаа табиhан энэ хүнгэн бэшэ түсэбтэ даабариие бодото дээрэнь бэелүүлхэ зорилгойгоор хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ мэргэжэлтэдэй, алба хаагшадай дунда ойлгуулламжын, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри тон эдэбхитэйгээр ябуулагдаа. Управлениин захиргаан, партком, профком, комсомолой комитет үйлэдбэрийн, технологическа, түсэб дүүргэлгын журамуудые шангалхаха талаар бага бэшэ ажал ябуулга бэелүүлээ, бэелүүлнэшье. Түрүү коллективүүдэй, хүдэлмэришэдэй hайн hайхан үүсхэлнүүд олоной дунда таараагдана. Тоннельнэ 11-дэхи отрядай коллектив арбан нэгэдэхи табан жэлэй даабари дүрбэн жэлэй туршада дүүргэхэ гэhэн үүсхэл гаргаа бэлэй. Энэ түрүү коллективэй үүсхэлые манай управленниин хүдэлмэришэд олоороо hайшаан дэмжэжэ, үндэр бүтээсэ түйладаг. Жэшээлхэдэ, тоннельнэ 16-дахи отрядай коллектив бүхы ажалайнгаа 76 процентыень бригадна подрядай гуримаар хэжэ, Байгалай хойто эрьедэ тоннельнүүдые малтаха даабария холо үлүүлдэг болоо бэлэй. Бригадна подрядай аша үрьень улам дээшэлүүлhэнэй, өөрынгөө ажал хэрэгтэ тааруулан хэрэглэhэнэй ашаар лэ оньhон түхеэрэлгэнүүдээ минутыншье туршада мөин байлгаhүйгөөр ашаглажа, эгээл үндэр бүтээсэ түйладаг байгаа. Түс отрядай коллектив табан жэлэйнгээ даабари гурбан жэлэй туршада дүүргээ юм. Шэнэ онол арга амжалтатайгаар, шадамаар бэрхээр хэрэглэhэн дээрэhээ 16-дахи отрядай коллектив Байгалай хойто эрьеын тоннельнүүдэй барилга болзорhоонь урид дүүргэжэ, ойрын үдэрнүүдтэ ашаглалгада тушаахань.

Байгалай тоннелиин барилгада тон эдэбхитэйгээр хабаадалсажа суурхаhан тоннельнэ 12-дохи отрядай коллективэй нэрэ солые дурдангүй гарахын аргагүй. Эдэнэр арбан нэгэдэхи табан жэлэй туршада Байгалай, Кодарай тоннельнүүдэй барилга дүүргэжэ, Гүрэнэй комиссида эрхим сэгнэлтэтэйгээр тушааhан алдартай. Мүнөө энэ хоёр тоннель соогуур ашаатай поезднуудэ эзлэ татан гүйлгэлдэнэ. Үүсхэл гаргаhан тоннельнэ 11-дэхи отрядай коллектив Хойто-Муяын гайхамшаг тоннелиин барилгада тон эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, асари ехэ хэмжээнэй ажал хүдэлмэри хэ, хэнэшье. Табан жэлэйнгээ даабари 4 жэл 4 hарын туршада дүүргээ юм. Түс тоннелиин барилгада сэхэ хабаадалсажа байгаа 18-дахи, 19-дэхи, 21-дэхи, 22-дохи отрядуудай коллективүүд байгаалиин барэхэшээлнүүдые баатарлигаар дабан, муу бэшэ үүе дүн туйлана. Хойто-Муяын 15 километрэй тоннель бариха түсэб 1992 ондо дүүргэхэ гэhэн даабари парти, правительство табинхай. Энэ түсэб саг болзортонь дүүргэхын тула манай управленниин хүдэлмэришэд тэмсэжэ байна. Бригадна подряд үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлhэнэй ашаар, хүдэлмэришэднай урдаа табиhан зорилгоёо, даабари болон уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхэ гээд онсо тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Хэнэйшье мэдэhээр, тоннельнүүдэй барилгада Эхэ ооноймнай эрдэмтэдэй зохёон байгуулhан орёо нарин, бүтээсэ ехэтэй оньhон түхеэрэлгэнүүд, прибор болон машинануд хэрэглэгдэнэ. Энэ бүхы дэлмэришэд, инженерно-техническэ мэргэжэлтэд саашадаа уралан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын дурадхалнуудые бүри олоор үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, эрдэм-техникын дэбжэлтые түргэдхэхэ гэhэн партиин эрилтые бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа элсүүлжэ байнхай.

Байгалай тоннель барилсаhан тоннельнэ 12-дохи, 19-дэхи, 21-дэхи отрядуудай коллективүүд үнэн сэхэ ажалша бэрхэ хүдэлмэришэдые ехэ олоор хүмүүжүүлэн гаргаа юм. Тоннельнэ 12-дохи отрядай хоёр хүдэлмэришэд В. Р. Толстоуховтой, Н. А. Ерёменко гэгшэд Социалис Ажалай Геройн үндэр нэрэ солодо хүртэhэн юм. Тоннельнэ 19-дэхи отрядай суута хүдэлмэришэн Л. И. Базалий Октябриин Революциин орденоор шагнагдаа. Н. А. Ерёменкын хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив Байгалай, Кодарай тоннельнүүдэй барилгада тон эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, хэдэн удаа бүхэсоюзна рекорд түйлаhан байна. Мүнөө Байгалай, Кодарай тоннельнүүд соогуур ашаатай поезднуудые ябажа эхилбэ.

Байгалай эрьеын тоннельнүүдэй барилгада тон эдэбхитэйгээр хабаадалсаhан, эгээл үндэр бүтээсэ түйлажа, Буряадай участогта суурхаhан Г. П. Гудковой бригадын гэшүүдэй оролдолго шадабариин ашаар лэ энэ дүрбэн тоннельнүүдэй барилга болзорhоо урид дүүргэгдэжэ байна гээд хэлэхэдэ, алдуу гарахагүй. Эрхим түрүү ажалайнгаа түлөө Г. П. Гудков Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаа юм. Хойто-Муяын тоннелиин барилгада ехэ бэрхэшээлнүүд дайралдана. Гэбэшье дүршэл шадабаритай, түгэс зоригтой хүдэлмэришэд эгээл hайн үрэ дүн туйлаха гэжэ эрмэлээнэ, энэ хүсэл зорилгоёо бэелүүлнэ.

Жэшээлхэдэ, Н. П. Дровалиин хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив hарадаа 70 метр малтаха аад, 80—90 метр тоннель малтажа, Хойто-Муяын тоннелиин барилгада хабаадалсажа байгаа олон хүдэлмэришэдэй дундаhаа онсо шалгарна. Байгша оной сентябрь соо Н. П. Дровалиин хүтэлбэрилдэг бригадын гэшүүд байгаалиин хүнгэн бэшэ оршон байдалда хүдэлөөшье hаа, парадаа 175 метр тоннель малтажа, бүхэсоюзна рекорд түйлаа. Социалис Ажалай Герой В. Р. Толстоуховай бригада хоёр жэлэй саанахана 171 метр тоннель малтаhан юм. Энэ рекордые Н. П. Дровалиин бригадын хүдэлмэришэд ахижа гараба бшуу.

Эдэ тоо, баримтануудые хараад, сасуулаад үзэхэдэ, манай «БАМтоннельстрой» управлениин хүдэлмэришэд шадабаритай суута хүдэлмэришэдэй түйлаhан амжалтануудые саашадань улам арьбадхаха, үшөөл үндэр бүтээсэ түйлаха арга боломжын бии байhаниие хэрэг дээрэнь харуулжа шадана.

Манай «БАМтоннельстрой» управлениин олон мянган хүдэлмэришэдэй эдэбхи үүсхэл гарган, эршэ зоригтойгоор ажаллажа, эгээл үндэр бүтээсэ түйлахын тула тэмсэжэ байhанай ашаар лэ табан жэлэйнгээ даабари болзорhоонь урид, бүри майн 9-дэ дүүргэжэ, Агуу Илалтын 40 жэлэй ойдо зорюулан абаhан үялгаяа бэелүүлээ hэмди. Эрхим түрүү ажалаараа суурхаhан хүдэлмэришэднай партиин документнүүдэй проектнүүдые хамтын суглааануд дээрэ тон анхаралтайгаар шудалжа, hайшаан дэмжэнэ.

Арбан хоёрдохи табан жэлэй туршада БАМ-ай барилгые дүүргэжэ, саг үргэлжын ашаглалгада тушааха гээд СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүд соо хэлэгдээ. Энэ хүнгэн бэшэ зорилго бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгтэ манай «БАМтоннельстрой» управлениин коллектив ехэ хубитаяа оруулалсаха болоно. Хойто-Муяын 15 километрэй тоннель тойрон гараха саг үргэлжын түмэр харгы баригдажа эхилбэ. Энэ даабаряа 1989 ондо дүүргэхэ юм. Тоннель соогуур ашаатай поезднуудые ябуулха арга боломжонууд тухай hанамжа, дурадхалнуудые тоннельнэ 11-дэхи, 21-дэхи, 22-дохи отрядуудай хүдэлмэришэд оруулна.

«2,3 мянган километр түмэр замай шэнэ харгынуудые ашаглалгада оруулха» гэжэ ооноймнай саашанхи хүгжэлтын Гол шэглэлнүүд соо бэшэгдэнхэй. Эндэ манай хубита оролсохо юм.

В. БЕССОЛОВ,
«БАМтоннельстрой» управлениин начальник.

ЭРДЭМТЭДЭЙ ХУБИТА

Манай ороной урагшаа дабшалга эрдэм-техникын дэбжэлтын эршэ дэлисhэгэ ехэтэ дулдыдадаг гээшэ. Мүнөө ажалша коллективүүдтэ үргэнөөр зүбшэн үүсхэлсэгдэжэ байhан съездын урда тээхи партийна документнүүд иимэ hанал бодолоор нэбтэрэнхэй. СССР-эй Науканууудай академиин хамтын суглаанай декабриин 24-дэ Москвада нэгэдэhэн сесси КПСС-эй XXVII съездын урда тээ арад зонтоёо партиин зүбшэлэлгын трибунануудай нэгэниинь болоhон байгаа. СССР эй Науканууудай академиин президент А. П. Александров элидхэл хэбэ.

Мүнөө үе саг шэнжэлэгшэ бүхэнhөө шэн габьяата, зохёохы ажал эринэ гэжэ тэрэ хэлээ. Үндэhэн шухала шэнжэлгэнүүдые хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ, академическэ, hалбариин ба дэндэ hургуулинуудай эрдэм наукын хоорондохи холбоое бэхижүүлхэ, орон доторхи бүхы шэнжэлгэнүүдые залан хүтэлбэрилэгшэ болохо СССР-эй Науканууудай академиин үүргэ дэдэшэлүүлhэнэй, өөрынгөө ажал хэрэгтэ тааруулан хэрэглэhэнэй ашаар лэ оньhон түхеэрэлгэнүүдээ минутыншье туршада мөин байлгаhүйгөөр ашаглажа, эгээл үндэр бүтээсэ түйладаг байгаа. Түс отрядай коллектив табан жэлэйнгээ даабари гурбан жэлэй туршада дүүргээ юм. Шэнэ онол арга амжалтатайгаар, шадамаар бэрхээр хэрэглэhэн дээрэhээ 16-дахи отрядай коллектив Байгалай хойто эрьеын тоннельнүүдэй барилга болзорhоонь урид дүүргэжэ, ойрын үдэрнүүдтэ ашаглалгада тушаахань.

Байгалай тоннелиин барилгада тон эдэбхитэйгээр хабаадалсажа суурхаhан тоннельнэ 12-дохи отрядай коллективэй нэрэ солые дурдангүй гарахын аргагүй. Эдэнэр арбан нэгэдэхи табан жэлэй туршада Байгалай, Кодарай тоннельнүүдэй барилга дүүргэжэ, Гүрэнэй комиссида эрхим сэгнэлтэтэйгээр тушааhан алдартай. Мүнөө энэ хоёр тоннель соогуур ашаатай поезднуудэ эзлэ татан гүйлгэлдэнэ. Үүсхэл гаргаhан тоннельнэ 11-дэхи отрядай коллектив Хойто-Муяын гайхамшаг тоннелиин барилгада тон эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, асари ехэ хэмжээнэй ажал хүдэлмэри хэ, хэнэшье. Табан жэлэйнгээ даабари 4 жэл 4 hарын туршада дүүргээ юм. Түс тоннелиин барилгада сэхэ хабаадалсажа байгаа 18-дахи, 19-дэхи, 21-дэхи, 22-дохи отрядуудай коллективүүд байгаалиин барэхэшээлнүүдые баатарлигаар дабан, муу бэшэ үүе дүн туйлана. Хойто-Муяын 15 километрэй тоннель бариха түсэб 1992 ондо дүүргэхэ гэhэн даабари парти, правительствоин техническэ мэргэжэлтэдэй эрдэм мэдэсэ дээшэлүүлхэ зорилготойгоор бидэ техническэ hургуулиин управлениингээ дэргэдэ нэгэгээ hэмди. Энэ hургуулиие хоёр мянган мэргэжэлтэд дүүргээд, эрхим hайнаар, үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллажа байна. Техническэ дэбжэлтые саашадань улам хурдадхаха хэрэгтэ уралан нарижуулагшад ехэ аша нүлөө үзүүлнэ. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүушын үдэрhөө хойшо уралан нарижуулгын 150 дурадхал оруулагдажа, тэрэнэй 115-ниинь үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ. Шэнэ онол арга, оньhон техникэ хэрэглэhэнэй ашаар бидэ 1 миллион тухэригэй алмалта, арьбалалта хээбди. Управлениимнай хүтажа, бүхэсоюзна рекорд түйлаа. Социалис Ажалай Герой В. Р. Толстоуховай бригада хоёр жэлэй саанахана 171 метр тоннель малтаhан юм. Энэ рекордые Н. П. Дровалиин бригадын хүдэлмэришэд ахижа гараба бшуу.

Эдэ тоо, баримтануудые хараад, сасуулаад үзэхэдэ, манай «БАМтоннельстрой» управлениин хүдэлмэришэд шадабаритай суута хүдэлмэришэдэй түйлаhан амжалтануудые саашадань улам арьбадхаха, үшөөл үндэр бүтээсэ түйлаха арга боломжын бии байhаниие хэрэг дээрэнь харуулжа шадана.

Манай «БАМтоннельстрой» управлениин олон мянган хүдэлмэришэдэй эдэбхи үүсхэл гарган, эршэ зоригтойгоор ажаллажа, эгээл үндэр бүтээсэ түйлахын тула тэмсэжэ байhанай ашаар лэ табан жэлэйнгээ даабари болзорhоонь урид, бүри майн 9-дэ дүүргэжэ, Агуу Илалтын 40 жэлэй ойдо зорюулан абаhан үялгаяа бэелүүлээ hэмди. Эрхим түрүү ажалаараа суурхаhан хүдэлмэришэднай партиин документнүүдэй проектнүүдые хамтын суглаануд дээрэ тон анхаралтайгаар шудалжа, hайшаан дэмжэнэ.

Арбан хоёрдохи табан жэлэй туршада БАМ-ай барилгые дүүргэжэ, саг үргэлжын ашаглалгада тушааха гээд СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүд соо хэлэгдээ. Энэ хүнгэн бэшэ зорилго бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгтэ манай «БАМтоннельстрой» управлениин коллектив ехэ хубитаяа оруулалсаха болоно. Хойто-Муяын 15 километрэй тоннель тойрон гараха саг үргэлжын түмэр харгы баригдажа эхилбэ. Энэ даабаряа 1989 ондо дүүргэхэ юм. Тоннель соогуур ашаатай поезднуудые ябуулха арга боломжонууд тухай hанамжа, дурадхалнуудые тоннельнэ 11-дэхи, 21-дэхи, 22-дохи отрядуудай хүдэлмэришэд оруулна.

«2,3 мянган километр түмэр замай шэнэ харгынуудые ашаглалгада оруулха» гэжэ ооноймнай саашанхи хүгжэлтын Гол шэглэлнүүд соо бэшэгдэнхэй. Эндэ манай хубита оролсохо юм.

В. БЕССОЛОВ,
«БАМтоннельстрой» управлениин начальник.

ТАСС

ШЭНЭ hОНИН

КРЕМЛЬ СОО УУЛЗАЛГА БОЛОБО

Богони болзороор албанай хэрэгээр Москвада ерээд байhан КПК-гай ЦК-гай Политбюрогой болон Секретариадай гэшүүн, КНР-эй Гүрэнэй Соведэй премьерэй орлогшо Ли Пэнтэй КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачев декабриин 23-да уулзаа.

Совет хитад харилсааануудай зарим асуудалнуудаар ба али али талые hонирхуулhан бусад асуудалнуудаар тэдэнэр hаналаа халан абалсаа.

Хитадай Арадай Республикатай холбоо харилсаагаа горитойгоор hайжаруулхые совет талын унэхөөрөө эрмэлэдэг байhые М. С. Горбачев батадхаа. Манай хоёр социалис ороной хоорондохи hайн хүршэ ёhоной харилсаа холбоое саашадань бэхижүүлгэ совет болон хитад арадуудай удаан болзорой, бодото аша түhада, Азидахи болон бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай, аюулгүй байдалай аша түhада харюусаха hэн.

Хоёр талын холбоо харилсаае гуримшуулха хэрэгтэ хитад тала түhа нэмэри хэхые оролдодог гээд Ли Пэн мэдүүлэ. Эб найрамдал бэхижүүлхые КНР хүсэдэг гээд тэрэ тэмдэглээ. (ТАСС).

ЭРДЭМТЭДЭЙ ХУБИТА

Манай ороной урагшаа дабшалга эрдэм-техникын дэбжэлтын эршэ дэлисhэгэ ехэтэ дулдыдадаг гээшэ. Мүнөө ажалша коллективүүдтэ үргэнөөр зүбшэн үүсхэлсэгдэжэ байhан съездын урда тээхи партийна документнүүд иимэ hанал бодолоор нэбтэрэнхэй. СССР-эй Науканууудай академиин хамтын суглаанай декабриин 24-дэ Москвада нэгэдэhэн сесси КПСС-эй XXVII съездын урда тээ арад зонтоёо партиин зүбшэлэлгын трибунануудай нэгэниинь болоhон байгаа. СССР эй Науканууудай академиин президент А. П. Александров элидхэл хэбэ.

Мүнөө үе саг шэнжэлэгшэ бүхэнhөө шэн габьяата, зохёохы ажал эринэ гэжэ тэрэ хэлээ. Үндэhэн шухала шэнжэлгэнүүдые хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ, академическэ, hалбариин ба дэндэ hургуулинуудай эрдэм наукын хоорондохи холбоое бэхижүүлхэ, орон доторхи бүхы шэнжэлгэнүүдые залан хүтэлбэрилэгшэ болохо СССР-эй Науканууудай академиин үүргэ дэдэшэлүүлhэнэй, өөрынгөө ажал хэрэгтэ тааруулан хэрэглэhэнэй ашаар лэ оньhон түхеэрэлгэнүүдээ минутыншье туршада мөин байлгаhүйгөөр ашаглажа, эгээл үндэр бүтээсэ түйладаг байгаа. Түс отрядай коллектив табан жэлэйнгээ даабари гурбан жэлэй туршада дүүргээ юм. Шэнэ онол арга амжалтатайгаар, шадамаар бэрхээр хэрэглэhэн дээрэhээ 16-дахи отрядай коллектив Байгалай хойто эрьеын тоннельнүүдэй барилга болзорhоонь урид дүүргэжэ, ойрын үдэрнүүдтэ ашаглалгада тушаахань.

Байгалай тоннелиин барилгада тон эдэбхитэйгээр хабаадалсажа суурхаhан тоннельнэ 12-дохи отрядай коллективэй нэрэ солые дурдангүй гарахын аргагүй. Эдэнэр арбан нэгэдэхи табан жэлэй туршада Байгалай, Кодарай тоннельнүүдэй барилга дүүргэжэ, Гүрэнэй комиссида эрхим сэгнэлтэтэйгээр тушааhан алдартай. Мүнөө энэ хоёр тоннель соогуур ашаатай поезднуудэ эзлэ татан гүйлгэлдэнэ. Үүсхэл гаргаhан тоннельнэ 11-дэхи отрядай коллектив Хойто-Муяын гайхамшаг тоннелиин барилгада тон эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, асари ехэ хэмжээнэй ажал хүдэлмэри хэ, хэнэшье. Табан жэлэйнгээ даабари 4 жэл 4 hарын туршада дүүргээ юм. Түс тоннелиин барилгада сэхэ хабаадалсажа байгаа 18-дахи, 19-дэхи, 21-дэхи, 22-дохи отрядуудай коллективүүд байгаалиин барэхэшээлнүүдые баатарлигаар дабан, муу бэшэ үүе дүн туйлана. Хойто-Муяын 15 километрэй тоннель бариха түсэб 1992 ондо дүүргэхэ гэhэн даабари парти, правительствоин техническэ мэргэжэлтэдэй эрдэм мэдэсэ дээшэлүүлхэ зорилготойгоор бидэ техническэ hургуулиин управлениингээ дэргэдэ нэгэгээ hэмди. Энэ hургуулиие хоёр мянган мэргэжэлтэд дүүргээд, эрхим hайнаар, үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллажа байна. Техническэ дэбжэлтые саашадань улам хурдадхаха хэрэгтэ уралан нарижуулагшад ехэ аша нүлөө үзүүлнэ. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүушын үдэрhөө хойшо уралан нарижуулгын 150 дурадхал оруулагдажа, тэрэнэй 115-ниинь үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ. Шэнэ онол арга, оньhон техникэ хэрэглэhэнэй ашаар бидэ 1 миллион тухэригэй алмалта, арьбалалта хээбди. Управлениимнай хүдэлмэришэдэй эрдэмтэдэй хубита дээшэлхэ ёhотой гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ. Машина бүтээлгэдэ, эгшэ хүсэндэ, технологинуудые нарижуулан hайжаруулгада, түүхэй эдэй нөөсэнүүдые үргэлжэ дээрэнь ашаглалгада, түлишын-элшэ хүсэнэй баазые хүгжөөлгэдэ академическэ эрдэмэй эдэбхитэй үүргэ нүлөөе дээшэлүүлхэ шухала.

КПСС эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Е. К. Лигачев, КПСС-эй ЦК гай секретарь М. В. Зимянин СССР-эй Науканууудай академиин хамтын суглаанай сессиин хүдэлмэридэ хабаадаба.

СССР-эй Науканууудай академиин хамтын суглаан хүдэлмэриеэ үргэлжэлүүлhээр. (ТАСС).

ВЫСТАВКЭ ХАРАБА

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачев КПСС-эй XXVII съездэй зорюулагдажа, Москвагай Түбэй выставкын зал соо эмхидхэгдэhэн «Совет Россиг» гэжэ уран зурагай выставкэ декабриин 24-дэ орожо хараба.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, СССР-эй соёлой министр П. Н. Демичев, РСФСР-эй соёлой министр Ю. С. Мелентьев, СССР-эй Уран зураашадай холбооной правленниин түрүүлэгшэ Н. А. Пономарев экспозициие харалгада хабаадалсаhан байгаа.

РСФСР-эй Уран зураашадай холбооной правленниин түрүүлэгшэ С. П. Ткачев выставкэ тухай хөөрэжэ үгөө.

Нүхэр М. С. Горбачев выставкэдэ табигдаhан зүйлнүүдые үндэрөөр сэгнэбэ. Россин Федерациин элитэ мэдээжэ урашуулай, мүн залуу уран зураашадай зурагай, скульптурын, графикын, плакадай, монументальна искусствын зохёолнууд эндэ табигдаhан байгаа.

(ТАСС).

МОСКВА ЕРЭБЭ

ТПК-гай ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Корейн Арадай-Демократическа Республикын Захиргаанай Соведэй Премьер Хан Сен Саи Совет правительствын урялаар хани ёhоной албанай хэрэгээр декабриин 24-дэ Москва ерэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. И. Рыжков, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо Г. А. Алиев болон бусад тусхай тушаалтад аэродром дээрэ тэрэниие уггаhан байгаа.

(ТАСС).

БУРЯАДАЙ АССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Президиумэй заседани боложо, шухала асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэбэ. «Дээдэ зиндаагай партийна болон совет органуудай ба өөhэдынгөө абаhан тогтоолнуудай дүүргэлтые хинаха ба шалгаха хэрэгые саашадань нарижуулан hайжаруулха талаар арадай депутадуудай Баунтын районно Соведэй гүйсэдкомой ябуулдаг хүдэлмэри тухай» асуудал түрүүлэн зүбшэн хэлсэгдэжэ, тус Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ **В. В. Хингелов** болон орлогшонь **И. С. Скосырский** гэгшэд тоособо.

«КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан, дүүргэлтэ хинаха ба шалгаха хэрэгые нарижуулан hайжаруулха тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоол бодото дээрэнь бэелүүлхэ талаар Баунтын райгүйсэдкомдо зарим тэды хүдэлмэри ябуулагдаа. Тус асуудал гүйсэдкомой заседанинууд дээрэ ходо зүбшэн хэлсэгдэдэг болоо, гүйсэдкомой таhанууд, управленинүүд болон нютагай Соведүүдэй хүтэлбэрилэгшэд гүйсэдкомой аппаратна заседанинууд болон сессинүүд дээрэ дүүргэлтэ хинаха, шалгаха талаар ябуулагдадаг хүдэлмэри тухайгаа тоссодог байха юм. Сессинүүд ба заседанинууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ асуудалнуудые бэлдэлгэдэ саг үргэлжын комиссинууд болон депутадуудай бүлэгүүд тон эдэбхитэйгээр хабаадалсуулагдана. Нютагай Соведүүдэй гүйсэдкомууд, саг үргэлжын комиссинууд, депутадууд сессинүүд дээрэ, ажалша коллективүүдэй ба hунгагшадай урда ходо тоосоно. Дүүргэлтэ хиналга ба шалгалга тухай депутадуудта ходо дуулгагдажа, тэдэнэрэй дурадхалнууд болон асуултануудай хэрэгэ дүүргэгдэжэ байhан тухай мэдээсэгдэжэ байдаг.

Hунгагшадай захилнуудые бэелүүлхэ талаар яhала горитой хүдэлмэри ябуулагдаа. Үгтэhэн 101-дурадхалай 101-ниинь мүнөө дүүргэгдээд байна.

Соведүүдэй хүдэлмэриие олондо харуулха талаар ехэ юумэн хэгдэдэг юм. «Витимские зори» гэжэ районно гэзетын хуудаhануудта материалнууд ходо гаргагдадаг.

Район соо зарим тэды hайн дүнгүүд туйлагдана. Жэшээлхэдэ, промышленна продукци худалдаха талаар байгша оной арбан hарын даабари 116,9, хүн зоной ажаhуудалай эрилтэ хангалтын талаар 102,6 процент дүүргэгдээ. 14,2 мянган дүрбэлжэн метр гэр байра, 690 үхибүүдэй байха сад-яслинууд, 100 хүнэй эмшэлүүлхэ больницануд, телевизионно 9 ретранслятор тэбан жэлэй турша соо баригдаа, ашаглалгада тушаагдаа.

Зүгөөр Баунтын райгүйсэдкомдо гүйсэдхэл хинаха, шалгаха талаар горитой дутуу дунданууд бии гэжэ Госкиногой түрүүлэгшэ **В. Г. Батомункуев** онсолон тэмдэглэбэ. Шалгалтын тодоруулhанай ёhоор хүдөө ажахын управлениде, тоhоной заводой, Ципиканска приискдэ болон бусад предприяти болон организацинуудта дүүргэлтэ хинаха, шалгаха талаар тон хангалтагүй хүдэлмэри ябуулагдана.

Илангаяа хүдөө ажахыда хабаатайгаар абтаhан тогтоолнууд болон шиидхэбэринүүд гүйсэд дүүргэгдэдэггүй байна. Жэшээлхэдэ, тэжээлээр муугаар хангагдаhанhаа болон кадрнуудые хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин хангалтагүй байhанhаа ба бусад шалтгаануудhаа боложо, районой хүдөө ажахы тон муу байдалда оронхой. Малай гарзалалга ехэ болоо, ашаг шэмэнь эрид доошолоо, тоо толгойень олошоруулха түсэб дүүргэгдэнэгүй. Энээнhээ уламжалан, гүрэндэ хүдөө ажахын продукци худалдаха түсэб баhал бэелүүлэгдэнгүй үлэнэ.

Малай үүлтэр hайжаруулха хүдэлмэридэ анхарал огто хандуулагданагүй. Симментал үүлтэрэй 300, мяханай үүлтэрэй 1200 эмэ бурууннуудые Баунтын районой ажахынуудта асарhан юм. Зүгөөр энэ ушарые өөhэдтөө түhатайгаар хэрэглэжэ шадаагүй байhаниие голхорон тэмдэглэмээр. Энээн дээрэhээ абаад харахада, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй харюусалга багатайгаар ажаллаг байhаниинь тодорно. 114 мэргэжэлтэд тус район соо ажаллана ха юм.

Телефонно болон радио-холбоон тухай абтаhан тогтоолнууд диилэнхидээ саарhан дээрэ үлэнэ гэжэ тэмдэглэгдээ.

«Буряадай АССР-эй ажаhуудалай-коммунальна ажахые 1986—1990 онуудта саашадань хүгжөөхэ талаар абтаха хэмжээнүүд тухай» асуудал удаань зүбшэн хэлсэгдэжэ, республикын ажаhуудалай-коммунальна ажахын министр **К. И. Бахрунов**, орлогшонь **Л. А. Жданов** гэгшэд энэ талаар оруулжа байhан дурадхалнууд тухайгаа элидхэбэ.

Тус асуудал зүбшэн хэлсэлгэдэ арадай депутадуудай Улаан-Удын городской Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ **В. К. Агалов**, республикын Министрнүүдэй Соведэй таhагуудые даагшанар **В. Ж. Зандеев, В. Н. Скуваренко**, Буряадай АССР-эй финансын министр **Ч. В. Ендонов**, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ **В. П. Убсев**, республикын материально-техническэ хангалтын гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ **А. Н. Пивоваров**, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо **Е. А. Тарасюк** гэгшэд хабаадалсажа, ажаhуудалай-коммунальна ажахые hайжаруулха талаар дурадхалнуудаа оруулhан байха юм.

«КПСС-эй ЦК-гай апрелиин (1985 он) Пленумэй шиидхэбэритэй зохилдуулан, ажалай бүтээсэ ба үйлэдбэриин ашаг үрэ түсэбhөө гадуур дээшэлүүлхэ талаар, абаhан социалис үялганууда дүүргэхэ талаар «Буряторммаш» нэгэдэлэй дирекциин болон ниитын организацинуудай хүдэлмэри тухай», «Буряадай АССР-эй нөөсэлэлгын кассануудта социалис зөөри бүтэн байлгаха хэрэгэй хангалтагүй байhан тухай» асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1986 оной I кварталай хүдэлмэриин түсэб баталагдаа.

Зүбшэн хэлсэгдэhэн асуудалнуудаар республикын Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ **В. Б. Саганов** үгэ хэлэбэ.

Президиумэй үзэмжэдэ табигдаhан асуудалнуудаар зохихо тогтоолнууд баталагдан абтаба.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

1985 оной декабриин 29-нэй воскресениин амаралтын үдэрые декабриин 31-дэ болгохо гэжэ СССР-эй Министрнүүдэй Совет тогтообо.

ПАМЯТНАЯ ДАТА

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Президиумэй заседани боложо, шухала асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэбэ. «Дээдэ зиндаагай партийна болон совет органуудай ба өөhэдынгөө абаhан тогтоолнуудай дүүргэлтые хинаха ба шалгаха хэрэгые саашадань нарижуулан hайжаруулха талаар арадай депутадуудай Баунтын районно Соведэй гүйсэдкомой ябуулдаг хүдэлмэри тухай» асуудал түрүүлэн зүбшэн хэлсэгдэжэ, тус Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ **В. В. Хингелов** болон орлогшонь **И. С. Скосырский** гэгшэд тоособо.

«КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан, дүүргэлтэ хинаха ба шалгаха хэрэгые нарижуулан hайжаруулха тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоол бодото дээрэнь бэелүүлхэ талаар Баунтын райгүйсэдкомдо зарим тэды хүдэлмэри ябуулагдана. Тус асуудал гүй

ЭДЕЭ ХООЛОЙ ПРОГРАММА-БҮГЭДЭ АРАДАЙ ХЭРЭГ

УЯЛГАЯА МӨДӨРӨН УДАРИДАХА

Үдэр хоноо үүдэй үнгэрхэ бүри түрэл партиимнай эөлжөөтэ съездын түүхэтэ хүдөлмэриеэ эхилхэ болзор улам ойртожо, хүн бүхэн энэ үдэрые ажалайнгаа эрхим илалтаар үгтаха гэжэ эрмэлзэнэ. Энэ үедэ илалгаяа коммунистнууд онсо эдэбхитэйгээр ажаллажа байнхай.

КПСС-эй Программын шэнэ найруулгын, Советскэ Сөлөзэй Коммунис партиин Уставай, мүн 1986—1990 онуудта болон 2000 он хүрэтэрхи үедэ СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүдэй проектнүүдые уишахада, коммунистын үндэр нэрэ зэргэ үшөө бүри дээрэ үргэгдэнэ гэжэ ойлгохоор. Тиимэшье байха ёнотой юм бэзэ. Юуб гэхэдэ, **«Партиин гэшүүндэ ямаршье үлүү эрхэ олгогдодоггүй, харин орон дотороо боложо байһан бүхы юумэнэй түлөө, коммунис байгуулалтын, ниитын дэбжэлтын хубн заяанай түлөө тэрэ бүри єхэ харюусалгатай байдаг. Ажалаараа, зан абаряараа, ниитын болон хубиингаа ажабайдалда коммунист бүхэн үльгэр жэшээ харуулха уялгатай»** гэжэ КПСС-эй Программын шэнэ найруулгын проект соо сэхэ зааганхай ха юм.

Манай Аргатын совхоз район соогоо эгэл томо ажахынуудай нэгэн юм. Совхозой ажалшад гол түлөб һү, мяха, ноо-һо, ороо-һо таряа үйлэдбэрилжэ, гүрэндэ тушаана. Үнгэрһэн жэлнүүдтэ ажахымнай хүдөлмэришэд, мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд эдеэ хоолой продуктнуудые єхээр абажа гүрэндэ тушаахын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлэн оролдоо гэөд хэлэлтэй. Совхозоймнай гүүртэ, фермэ, отара бүхэндэ социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнэн байгаа. Хонишод, һаалишад, үхэршэднай мүрысөөндэ оролсоходоо, заабол дээшэлүүлэгдэнэн социалис уялга абадаг зангшалтай юм. Жэшээлбэл, мүнөө ажахыдаа эгээл єхэ амжалтатай Аргатын һү һаалиин комсомол-залуушуулай фермын коллективэй гэшүүн бүхэн байгша ондо єхэ илалта туйлахаар шиидэжэ, шэнэ зорилгонуудые хараалаа бэлэй. Тиигэжэ фермын һаалишад һү үйлэдбэрилжэ гүрэндэ худалдаха байгша онойнгоо түсэбые совхоз соогоо хамагһаа урид дүүргэн юм. Үнинэй һаалишад, коммунистнууд С. Тарасова, В. Гунтупов, комсомолшууд Ц. Лубсанова, А. Надмитова гэгшэд бусадһаа єхээр һү һаажа, мүрысөөндэ эрхимлээ. Эдэ түрүүшүүл байгша оной эхиннһээ хойшо үнеэн бүриһөө 2 000—2 071 килограмм һү һаахан байна. Тиихэдэ Булагай һаалиин фермын дүршэлтэй һаалишан Валентина Цыренова энэ хугасаа соо үнеэн бүриһөө 2038 килограмм һү абаһан байха юм.

Ажалай тэмсэлэй манлайда ябаһан комсомолшуудай, коммунистнуудай ударидала доро худэлмэрилжэ байһан һаалишадай эршэмтэйгээр ажаллаһанай ашаар совхоз байгша ондо гүрэндэ сагаан эдеэ худалдаха түсэбөө һарөөр урид-шалан дүүргэһэнээ баяртайгаар мэдүүлээ. Тусхайлбал, ажахымнай энэ жэлэй эхиннһээ хойшо бүхыдөө 9580 центнер һү бэлэдхэлэй пунктда тушаажа, хараалагдаһан түсэбөө сүм дүүргээ. Тиихэдэ арбан нэгэдэхи табан жэлэй даабари мүн лэ бэелүүлэгдэнхэй. Энэ табан жэлэй туршада дүн хамта 40.490 центнер һү тушааха даабарияа 45.600 центнертэ хүргэнхэй. Байгша оной дүүрэтэр совхозоймнай һаалишад тоһоной заводто 3000 центнер һү эльгээхээр хараална.

Ажахыдамнай табан һаалишанай хоёр мянганай дабаа гаталжа, районойнгоо хоёр мянгатанай клубай ёнотой гэшүүн болохо арга боломжодо хүртэһыень эндэ онсолон тэмдэглэлтэй. Һүүлэй жэлнүүдтэ түрүүшынхнеэ эды єхэ һү һаахын тула фермэнүүдэй коллективүүд горитойхон хүдөлмэри ябуулһан баина. Жэшээлбэл, үнеэдэй һубайралга усадхаха талаар єхэ тэмсэл ябуулагдаа. Мүн һаалиин мал шэнэлхэ эмэ буруу, хашарагуудые һайнаар, зоотехническэ заабариин ёноор түлжүүлхэ худэлмэри гуримшуулагдаа. Тэрэшэлэн үнеэдээ үбэлжэлгын эхиннһээ шанаржуулагдаһан тэжээлээр хооллуулжа, һү шэмысень доошолуулхагүйе оролдоно. Ногооной хагдаржа захалхаһаа хойшо фермэнүүдэй, гүүртэнүүдэй дэргэдэхи тэжээлэй цехүүд һаалгүй худэлгэгдэһэн юм. Энээнэй ашаар үнеэдэй һү шэмэ зунайхиһаа доошолоогүй.

Үнеэдэй һү шэмэ дээшэлүүлжэ, сагаан эдеэ элбэгээр үйлэдбэрилхэ худэлмэри коммунистнууд ударидадаг байгаа. Жэшээлбэл, һүрэг үнеэдые шэнэлхэ гүүртын худэлмэриие залуу коммунист мэргэжэлтэд хинан шалгадаг - бэлэй. Тиихэдэ һаалишадай ажалые фермэнүүдэй партийна бүлэгүүд хүтэлбэрилдэг. Аргатын һаалиин фермын партийна бүлэгые хүтэлбэрилдэг үнинэй коммунист Санжидма Тарасова коллективэйнгээ коммунистнуудтай хамта залуушуулай дунда хүмүүжүүлгын худэлмэри үргэнөөр ябуулдаг гуримтай.

Сагаан эдеэнһээ гадна гүрэндэ, шэгнүүрээ хүсэһэн тарган мал тушаахын тула єхэхэн худэлмэри ябуулагдадаг. Мүнөө совхоздомнай үнинэй үхэршэн Владимир Аргасановай даадаг гүүртэдэ 200 шахуу үхэр харууһалагдана. Һүүлэй дүнгөөр эндэхи үхэр бүхэн шэгнүүрээ хоногой 800 граммаар дээшэлүүлнэ. Тиихэдэ нүгөөдэ гүүртыень, коммунист Валерий Хобраков хүтэлбэрилдэг. Эндэ 400 шахуу хашараг суглуулагданхай харууһалагдана. Үбэлжэлгын эхиннһээ хойшо малайнь шэгнүүр горитойхоноор дээшэлүүлэгдэжэ, тус бүрээ 350 килограмм шэгнүүртэй хашарагууд олошоржо байнхай. Хүсэд таргалһан малынь єрэхэ жэлэй нэгэдэхи кварталда гүрэндэ тушаагдаха юм.

Совхозоймнай хонишодой бригаданууд үбэлжэлгээ һайнаар үнгэргэжэ байна. КПСС-эй гэшүүн Т-Б. Цыбикмитов ерэхэ жэлдэ эхэ хонин бүриһөө хурьга абажа түлжүүлхээр шиидэнхэй ажаллана. Тиихэдэ залуу хонишон Жаргал Буданн түлгэнүүдые даажа абаад, гарза хоролтогүй харууһална.

Нажартаа тэжээл бэлэдхэлгын үедэ комсомолшууд болон коммунистнууд үбһэ хуряалгаяа эмхитэй түргэнөөр үнгэргэхын тула єхэ худэлмэри хэһэн байна. Тэжээл бэлэдхэгшэдэй звеноонуудые коммунистнууд ударидажа, комсомол-залуушуулай хэдэн звено байгуулагдаа һэн. Эдэ бүгэдэ оролдолгын ашаар бүхыдөө 50 мянган центнер үбһэн бэлэдхэгдээ. Малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр, гарза хоролтогүйгөөр үнгэргэхын тула совхоздомнай үбшэн, үлбэр бэетэй хони, буруу эмшэлжэ тэбээрүүлхэ тусгаар пунктнууд байгуулагданхай худэлгэгдэнэ.

Мүнөө үедэ малай үбэлжэлгэ коммунистнуудай анхарал доро үнгэрнэ. Ажахымнай фермэ, гүүртэнүүдтэ эмхидхэгдэһэн партийна табан бүлэгэй хэнэн худэлмэри һайшаалтай. Манай партийна организацида бүхыдөө 114 коммунист бии гээшэ. Эдэ коммунистнууд цеховэ дүрбэн организацида хубааранхай. Коммунистнуудай дунда ябуулагдадаг бүхы худэлмэри урид табигдаһан түсэбэй ёноор бэелүүлэгдэнэ.

Партиин эөлжөөтэ съездые угтуулан, коммунистнуудаймнай бэелүүлхэ зорилго єхэ. Нэн түрүүлэн үбэлжэлгэээ эмхитэйгээр үнгэргэжэ, тариялгадаа һайнаар бэлдэхэ харюусалгата хаһа түлэг дундаа. Эдэ бүхы харюусалгата худэлмэриниүдые имагтал коммунистнууд ударидажа, шалгажа бэелүүлэлсэнэ.

Б. БАЛЬЖИРОВ,
Хурамхаанай районой Аргатын совхозой парткомой секретарь.

КПСС-эй XXVII съездэ бэлэдхэлэй худэлмэриин түлэг ябуулагдажа байхада, манай Хориин районой «Знание» бүлгэмэй лекторнүүд хүн зоной урда гүнэгы удхатай, мүнөө сагай эрилтэдэ харюусамаар лекциинүүдые уншана, һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ.

Дээдэ-Тайлсын, Георгиевскый совхозуудай парткомууд лекционно худэлмэри муу бэшээр эмхидхэн ябуулжа, ажахынгаа хүн зониие үзэл сурталай талаар гүйсэд хангана.

Район соомнай эрхим бэрхэ, дүй дүршэлтэй лекторнүүд олон юм. Тэдэнэй дунда Хориин нэгэдэхи дунда һургуулиин багшанар Г. Ц. Цыреторова, В. Н. Степанов, Е. И. Красноруцкая, хоёрдохи һургуулиин багшанар Н. Ц-Д. Осорова, В. И. Лосева, Онинобор-скын дунда һургуулиин директор Д. Ц. Ширапов, бусадые нэрлэмээр. Уншаһан лекциинүүдынь ходоодоо һонирхолтой байжа, хүн зониие олоор суглуулдаг байха юм.

37-дохи СПТУ-гай партийна организациин дэргэдэхи «Знание» бүлгэмэй эхин эмхиин худэлмэри тухай тобшо тэдыгээр хэлмээр. Тус эмхиие багша З. Н. Козленко арбаад гаран жэлэй туршада хүтэлбэрилдэг юм.

ҮЗЭЛ СУРТАЛАЙ ХҮДЭЛМЭРИ

ЭДЭБХИ ЕХЭТЭЙГЭЭР...

Эхин эмхиин 30 гаран лектор ниитэ-политическэ ба хүдөө ажахын тематикаар, педагогика болон психологиин, уласхоорондын асуудалнуудаар һонирхолтой лекциинүүдые уншана. Тэндэ лекторэй булан шэмэглэгдэнхэй.

Һүүлэй үедэ Анаагай совхозой партком лекторнүүдэй худэлмэридэ анхаралаа горитойгоор хандуулдаг болоо. Лекторнүүдэй аттестаци эндэ богонихон сагай туршада эмхитэйгээр үнгэргэгдөө. Мүнөө лектор бүхэнэй хаана, ямар лекци уншаха байһаниинь тодорхойлогдожо, тусхай график табигдаа.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай илалта түгэс дүүрэһээр 40 жэлэй ойн баярта бэлэдхэлэй үедэ район соо лекционно пропаганда эршэмтэйгээр ябуулагдаа. «Ажабайдалай агууехэ хуудһанууд», «Эрэлхэг зоригой хэшээлнүүд» гэһэн аман үгын журналнуудые үнгэргэлгэдэ лекторнүүд эдэбхитэйгээр хабаадалсаа.

Тэрэшэлэн юрэнхы эрдэмэй һургуулинуудта, техническэ мэргэжэлэй училищидэ тематическэ үдэшэнүүд үнгэргэгдэһэн, дайнай ба ажалай ветерануудтай уулзалгануу болоһон байна. Энэ хэрэгтэ комсомолой эхин организациинүүдэй оруулһан хубита єхэ.

Архидалга ба алкоголизмтай тэмсэлэй талаар манай газетын «түхэреэн столой» дэргэдэ шанга хөөрэлдөөн

«ЖАНАЙ ҮЕЫН ХҮН» Н КОНКУРСДО ЕРЭҺЭН ОЧЕРК

ЭР БҮРИНЬ ҮНГЭТЭЙ

ҮРИ хэдэг ажалаа аша туһатайгаар гэхэдэнь, үнэ юугээрээшьеб даа абтагдашагүй, онсо байдаг. Ямаршьеб ушарал, үзэг- ноһон, болоһон лэ

эг юм Һэн даа. ийнь үбшэлөөд, бу- ийгай хүндэл, саа- ургэн доронь та- ень эдижэ үгөөгүй. аана суг худэлдэг хэрэгээр ябашаһан адуулганда туур- дойнь хойн о н ь о ожа байхыень Валя шоноо гуйгаад, мо- еринарта гүйлгэжэ

ыг юумэндэ хурса, ия ямар нэгэн ду- юумэнэй заха үзүү- ал, усадхажа, һал- агүйдөө, заяандаа- а амардаггүй. Түү- аа абари юм гү, аһаа ганса аха- хамаг юумэн- ааг юм гү, өөшье ойлгодог- а али бүхы юумээ- ээд, хэзэ бай- элынь тэниидэг, ршье... Үбэлжэл- аарта нүүхэ бо- ийха гэрынь пеэ- адаа, дулаалаг- ннэн тухайнь нү- ншьегүй ябаа Һэн ой хүтэлбэрилэг- байра бэлдээ ха- ёһотой гэжэ ын гэһэйнь, далан оонь хүлөө таби- өөмэг байшаба. ухэрынь г э м э р хо, совхозой хү- дтэ ошохоёо түү-

ашань! Ошоод, хэ- жии бүтээхэ юумэн өһэдөө заһаад лэ ионидоо харюула. ень өөрөө хэхэм, ондоо юумэ дуу- ургүй, хамсыгаа обо.

тэрэ захадань лаал даа. Молот удэшэ тээ хони- ань дүгэлүүлжэ гэрэй пеэшэнэй бур-бурхан утаан арайнь сухал, га- ан ошолон энэ обо.

л даа, Валя!» — а бүхэндөө хэдэн гэ, үгэнүүдээ даб- мориёо хатараан- , хонидоо монсо- бэ.

эр хүндэ ажабай- г хуу мэдэхэ, түү- өөө хэдэн үхи- гээд, ажалайнгаа ядажа, ябаха- тулгууринь бо- мөнөө шаналдаг- , юугээрээ юм, оо зүрхыень та- өө Һэн. Тиихэдэ ихум дүүргээд, ргэжэлтэй хүдэл- рбан үхибүүтэй, хдэнэн Һамга аба- айхидынь гайхал- агад дутаа юм ншье байха. Тезд ирхэн сөо сороо- е унгараажа ша-

ягаашье түр- Мөнөө Молот Валентина Очи- ноёр үхибүүтэй. уд: Оксана баса- ан-Удын медучи- а, Чингис хүбүү- класс дүүргээд, зуршалгаар жо- ыргуулида Хяагта а. Тиихэдэ түрүү- й үхибүүд баран олоо. Светэнь аша, Генэнь Кам- огуудай үрэмдэг- хүн бүхэн өөр өөрынхөө- эргэдээ гэхэ гү, зориһон соогоо охеодог байнал

ихэдэ...» — гэжэ олот боро мори- татан, галгяан- , бодолдо абта- Валитай уулзаа- байдалынь хаа- охо байгаа юм? Валя үнэндэ олот өөрынхөө-

лан илгажа, ехэ болгодог. Тэдэнь баһал эхир түлэ үгэдэг байна. Молот Гомбоевич хонидойнгоо үрэжүүлгэ хэндэ- шье найдаггүй, өөрөө нягт- таар хэдэг. Тиимэһээ нэгэшье

хониной һубайрхагүйе һайн мэдээд байна бшуу.

Зунай сагта хонидойнь бэл- шээрнин газар багадахаяа һа- наха мүргөө тойроод саб- шалан, таряанай газар аад, ойроһоонь багаханшье холодо- хын аргагүи, ходо дахажа, хаража яоаха үшартай болог- додог. Юрэдөө, түхэреэн жэ- лэй туршада үнөөхил нэгэ ажалаа хэһэн хэбэртэй аад, үдэр бүхэниинь һонин, ямар- шьеб сэдьхэлэй хужарлама үйлэ хэрэгээр дүүрэнги бай- даг лэ.

Һонин ном, журнал, газетэ- нүүд таһалгаргүй ерэхэ. Захиһан юумыень автолавка саг соонь асаржа үгэдэг, Шэ- бэртын дунда һургуулиин һу- рагшад гү, али соёлой бай- шангаи уран һайханай колле- ктивэй гэшүүд хирэ-хирэ ерэжэ, гоё һайхан дуу дуу- лалдаад, хатар наада хээд ябашадаг. Удэшэндөө телевизор хаража, радио шагнажа байхадаш, гүнээгы, һонин уд- хатай хөөрэлдөөнүүд үнгэр- гэгдэхэ.

Иимэ амгалан һайхан сагта хамаг хүсэ шадалаа гарган, эршэмтэй һайнаар хүдэлхэ- һөө ондоо ямар жаргал бай- хаб даа?

Валентина Очировна Базаро- вагай ажал хүдэлмэридөө жэлһээ жэлдэ амжалта туила- дагые, жэшээтэ һайнаар хү- дэлдэгыень хараадаа абажа, нютагайнь зон энэ жэлэй эхеэр Буряадай АССР-ай Вер- ховно Советэй депутадаар нэ- гэн дуугаар һунгаа һэн. Хүн зоной үзүүлһэн энэ үндэр этигэл найдабариие бодотоор харюулһан тула Валентина Очировна оролдохысо оролдо- доно. Энээнэйнь гэршэ жэлһээ жэлдэ дүнлэн гаргагдадаг социалис мүрысөөнэй яваса. Район дотороо ходо түрүү һуури эзэлжэ, олон тоото Хүндэлэлэй грамотануудые, шагналнуудые абадагаараал абана.

Гадна депутат болоһон бо- гонихон үе саг соогоо һунгаг- шадайнгаа эрилтэ захяанууд- ые шадал эзэгэрэзэ дүүргэ- хые оролдоо. Энээн тушаань асуухадамнай, Валентина Очи- ровна Базарова иигэжэ хөө- рөө һэн:

— Һаяын сагта хэһэн хүдэл- мэри тушаагаа хэлэхэдэ, иимэл даа. Мангиртын сов- хоздо 200 толгой бодо малай байха комплексно байра ба- риха захяа оруулагдаһан бай- гаа. Ноябрь һараһаа тус ком- плекс бариндажа эхилэнхэй. Калининай нэрэмжэтэ колхо- зой Алташын дунда һургуу- лиин һурагшадые малшадай байрااһаа, бэшэ отделениүүдэ- һэнь асарха, абааашаха бо- лоходоо ядалсадаг юм. Тии- мэһээ тэдээндэ автобус хэрэг- тэй. Энэ гуйлтань шэнэ жэл- һээ дүүргэгдэхэ. Гадна һур- гуулидань уһа бүлэхэ худаг малтагдаха болоно. «Новосре- тенский» совхозой кино гар- гадаг аппарадыень эодэрэнхэй аад, хүдэлмэришэдэйнь гуйл- таар заһагданхай. Саашадаа хүн зонойнгоо үзүүлһэн үндэр этигэлые һайнаар дүүр- гэжэ байхые оролдохоб....

Валентина Очировнагай хэ- лэһэн үгэнь үнэтэй. Юуб гэ- бэл, тэрэ үгээ үгэбэл, заатар- гүй дүүргэжэл һаладаг ха юм.

Үгөөгүүр эртэлжэ бодоод, Валиин газаашаа гарахада, на- ра орохоһоо хойшо бүрхэ- һэн, һалхиһан тэнгэри нам гэшэнхэй, шагайһаа дэшэ са- һан орожо, бэрхэшээлтэйхэн ута үбэлэй болохые һануулж- жа байба. Тезд тэрэнэй зоосо- бага амгалан байгаа һэн. Ехэ сапатаи, хүйтэн ута хабарай болоходо, ган жэлнүүдтэ жэ- хыхээр байгша өөлэй. Энэ жэлдэ бороо хуратай бай- жа, үбһэ, һолоомон абтахыса абтаа. Гансал һайн харуулһан, хэһэн ажалдаа эээн янзаар хандалга хэрэгтэй. Тезд энэ шэнжэ шанар Валентина Очи- ровна Базаровада бии ха юм.

Түхэреэн жэл соо үнөөхил хэдэг ажалаа хэнэб гэхэдэнь, тэрээндэ үдэр бүхэниинь үнэ- тэй, өөрын үнгэ шэрэтэй, мар- тагдашагүй ушаралнуудтай байдаг. Ута үбэлые зүгнэһэн энээхэн һая ороһон саһаншье наһан соонь мартагдахагүй. Тиихэдэ һаяхан үнгэрһэн Буряадай АССР-ай Верховно Советэй сессидэ хабаадалса- жа, арадайнгаа ажахые саа- шадань хүгжөөлсэхэ тухай тог- тоолнуудые абалсаһаниинь хэээдэш һанагдаха.

Сэдьхэл бодолоо, эрмэлээл хүсэлэйнгөө дали дээрэ үргэ- жэ, ураншса зорин яоаха- дань, ямаршье бэрхэшээлнүүд даоөгдажа, үглөөдэр бүтээхэ ажалынь өөрын өөрсэ шэнжэ, удха оложол байхал даа.

Ц-Д. ХАМАЕВ.

Танние ямараар ханганаб?

ЗАХААМИНАЙ ТҮРҮҮШҮҮЛЫЕ АМАРШАЛНАБДИ

КПСС-эй ЦК-гай апрелийн (1985 он) Пленумэн шиидхэ- эрнүүдые бодото дээрэнь бэелүүлэн, республикын кинофикаторнууд ажалаа эдэбхи үүсхэл гаргажа, партиннигаа XXVII съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө тэмсэнэ. «КПСС-эй XXVII съездэ —ажалаа бэлэг» гэһэн уряа доро дэлгэрэгшэ социалис мүрысөөндэ оҮхы кинофикаторнууд оролсохой. Энэ хүдэлөөнэй үүсхэлшэд хадаа Захааминай киносетинин коллектив (директорынь — Б. Ж. Доржиев, профкомой түрүүлэгшэ П. Жаркой) байһан юм.

«Кинофильмнүүдэй үзэл суталай-уран һайханай талаар удхые саашадань дээшэлүүлхэ, мүн кинематографийн материально-техническэ үндэһые һайжаруулха, хэмжээнүүд тухай» КПСС-ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй тогтоолые бэелүүлхын тула Захааминай районой кинофикаторнууд амжалтатайгаар хүдэлнэ. «Партийн түсэбүүд — арадай түсэбүүд», «Эрхэтэй, общество, хуули», «Архи — аман һаһанан дайсан» гэһэн кинолекториннуд эндэ эмхидхэгдээ, һаннаар хүдэлнэ. Томонуд 8 кино-түхеэрэлгэ шадар хүдөө ажахын эрдэмэй киноуниверситет хүдэлжэ байдаг.

Харагшадые улам һайнаар хангадаг болохо хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдана. «Онтохон», «Амар мэндэ, һурууули» гэһэн кинофестивальнууд заншалта болоҮо, үхибүүдтэ һайшаагданхай. Шэнэ кинофильмнүүд тухай мэдээсэлнүүдые, соносхолнуудые олоной анхаралда хүргэхын тулада «Ажалай туг» гэжэ районно газетэдэ бэшэдэг.

Малшадта саг үргэлжэ кино харуулжа байхын түлөө районой киносетинин коллектив тэмсэдэг байна. Энэ талаар ажахыннуудтай хэлсээ- һүүд баталагданхай. Үйлэдбэрнин участогууд дээрэ кино харуулга хэлсээн соо заатагүй бэшэгдэдэг, бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлэгдэдэг. Районой малшадые комплексно гуримаар хангалгада 8 киномеханик эдэбхитэй эр хабаадана. Байгша оной үбэлжэлгын һаһын эхилээр, 3 мянга гаран малшад хангагдаад байна.

Нигэжэ Захааминай киносетинин коллектив баталан абаһан социалис уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлбэ. Жэшээнь, 1985 оонойнгоо түсэбые декабрийн 5-да, 11-дэхи табан жэлэйнгээ даабаринуудые декабрийн 10-да дүүргэжэ амжаба. Социалис уялгануудые амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ киносетинин хүдэлмэрилэгшэд М. Жамбалова (Утаата), С. Доржиев (Ехэ-Цакир), Н. Гонгорова (Шара-Азарга), Л. Дашеев (нүүдэл кино), бусад олон нүхэд горитойхон хүбитануудаа оруулаа гээшэ. Нүхэд Р. Д. Жигжитова, Н. Б. Гонгорова гэгшэд «XI табан жэлэй ударинк» гэһэн тэмдэгүүдээр шагнагдаа.

Тиихэдэ Кабанскын, Бэшүүрэй, Зэдын, Хэжэнгын, Ивалгын, Хорин, Түнхэнэй киносетинин коллективүүд XI табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэһэн гухайгаа элидхэнэ.

XI табан жэлэй хугасаа түгэсэжэ байна. Һаяар дүнгүүдээ согсолжо эхилхэмнай. Гэбэшье, КПСС-эй XXVII съездын эхилхэдэ, ажалай һайн бэлэттэй байхабди гэжэ республикын кинофикаторнууд мүнөө мэдүүлхэ дүүрэн эрхэтэй.

Л. ШЕВЧЕНКО,
Буряадай АССР-эй Госкиногой ахалагша методист.

ГАБШАГАЙ БРИГАДА

Хэнтэйн аймагай Дархан сомоной Бага Монгол гэжэ газарта хонишодой бригада оршодог юм. Энээхэн газар юундэ иигэжэ нэрлэгдэнэ байгаа хаб гэхэдэ, тэрэ бүхы байгаали, гол горхон, хада уула, шуугы бургааһан, сүл губяараа бүхыдэнь Монгол ороние һануулдаг, адлирхуушье юм. Энэл Бага Монголдо коммунист И. Батдхын хүтэлбэрилдэг хонишодой габшагай бригада байрладаг. Бригадын мэдэлдэ 5 мянган хонин бии. Тус бригада габшагай гэжэ нэрлэгдэхэ- һээ гадна шанарай бригада гэһэн үндэр солодо хүртэнхэй. Энэ нэрэнь хонишодой харюусалгые улам ехэ болгодог юм. Бригадын хонидынь май һара соо холын бэлшээридэ туугдажа гарана. Тиин намар тээшээ хонин бүхэниинь дунда эргээр 58—60 килограмм шэгнүүртэй болоод байдаг.

Бригадир Батдх юһэдэхи жэлээ хонишоноор хүдэлнэ. Тиимэһээ һаала баян дүй дүршэлтэй болоо.

Бригадын гэшүүдэй нэгэн Х. Эрдэнэчимэг эндэ ревсомолой путевкоор ерэһэн юм. Һая тэрэ партида оробо. Харюусалгаа мэдэрэн. оролдосотойгоор хүдэлдэг басаган юм.

ТҮРҮҮ ЦЕХ

Арһаар өөгдөһон элдэб продукци гаргадаг Улаан-Баатараи фабрикын гуроадахи цехэй коллектив түсэотэ даабарияа һүүлэй үедэ үргэлжэ дүүргэдэг болонхой. Цехэй гушаад хүдэлмэришэд долоодохи табан жэлэй үдэрнигай нэрэ эзэргэдэ хүртэнхэй. Коллектив «Муу шанартай продукци гаргахагүй», «Үзэгдэнэн хүн дундамнай байха ёһогүй» гэһэн үрианууд доро хүдэлнэ.

Бүтээн гаргагдадаг продукциинь ассортимент үргэдэнэ. Гансал баигша ондо эндэ хоредоо шэнэ бүтээл нэмэбэ. Гурвадахи цехтэ бүтээгдэдэг продукциин зариманиинь Советскэ Союз, Польшо, ГДР гэхэ мэтэ оронуудта эльгээгдэнэ.

ҺАРЛАГУУД — МОНГОЛДО

Монгол ороной ниитын малай 10 гаран процентэ эбэртэ бодо мал болодог юм. Мүнөө дээрээ хахад миллион толгой гэжэ тоологдодог һарлагууд тэдэнэй дунда тусхай һуури эзэлдэг. Эдэ амитадайнгаа тоогоор Монгол дэлхэй дээрэ хоёрдохи һуури эзэлдэг юм.

Архангай, Үбэрхангай болон Хүвсгэл аймагуудай нэгэдэлнүүдтэ һарлагууд үсхэбэрилэгдэдэг. Үбэрхангай аймагай Уянга гэжэ Сомон эгээл олон—30 мянга гаран һарлагтай юм. Эндэхи хүдөө ажахын нэгэдэл жэлэйнгээ бүхы олзо оршын 60 гаран процентые һарлагай продукцинаа оруулна.

(«Новости Монголии» газетэһээ).

Е. Ф. Кожевниковэй нэрэмжэтэ хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлнүүдые бүтээдэг заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшад КПСС-эй Программын шэнэ найруулгын, партийн Уставта оруулагдахаар дурадхагдаһан хубилалтануудай. 1986 — 1990 онуудта болон 2000 он хүрэтэрхи үедэ СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүдэй проектнүүдтэй танилсажа, үнэн зүрхэнһөө һайшаажа байна. Тиихэдээ тэдэнэр эдэ түүхэтэ документнүүд соо хараалагдаһан туйлай ехэ зорилгонуудые хэрэг дээрэнь бэелүүлхын тула совет хүн бүхэн журам, заршам бэхижүүлхэ, оролдосотой һайнаар хүдэлхэ ёһотой гэжэ һайса ойлгоно.

Энэ талаар заводой партийна, профсоюзай, комсомолой организацинууд, хүтэлбэрилэгшэд, горитой хүдэлмэри яваулна. Заводой коллективтэ журам, заршам бэхижүүлхэ, архидалга ба алкоголизмые зайсуулха талаар хэмжэ ябуулганууд зохёогдонхой. Тэдэнэйнь хэр эзргэ дүүргэгдэжэ байһаниинь партийна организацинуудай бюрогой болон парткомой заседани дээрэ ходо харагдажа байдаг. Тэндэ цех, бригада болон участогуудай хүтэлбэрилэгшэд журам, заршам бэхижүүлхэ талаар коллектив соогоо ябуулжа байһан хүдэлмэри тухайгаа тооходог.

Архи ууһан, тэлэрэлгын газарта ороһон, ажалай болон ниитын журам эбдэһэн хүнэй нэрэ тусхай дэбтэртэ бэшэгдэжэ, хүдэлдэг цех, бригада, участогтань дуулгагдадаг. Хамта хүдэлдэг нүхэдынь «Ажалша коллективүүд тухай» СССР-эй Хуули баримталан, бодото хэмжээ абадаг байна. Энэ талаар ажахын тоосоондо ороһон комплексно бригаданууудай коллективүүд жэшээ харуулна. Юуб гэхэдэ, тиимэ коллективүүд эбтэй эетэйгээр хүдэлжэ, тэндэ ажалай болон ниитын журам эбдэхэ ушар үсөөн болонхой.

Удэр бүри заводто селекторээр зүбөөөн үнгэргэгдэнэ. Тэндэ таһагуудай начальникууд элидхэл хэдэг. Үнгэрһэн үдэр хэнэй хүдэлмэридөө гэгдэһэн, ажалай болон ниитын журам эбдэһэн, тэдэндэ хабаатай ямар хэмжэнүүдэй абтаһан тухай кадрнуудай талаар начальник мэдэгдэдэг. Ажалай болон ниитын журам эбдэһэн эгээл олон хүнүүдтэй байһан цех, бригада, участогаи хүтэлбэрилэгшэ, парткомой гү, али профкомой заседанида дуудуулжа, харюу баридаг байна.

Мүнөө заводто журам, заршам эбдэхэ, нэгэшье ушар анхарагдангүй үлэнэгүй. Ажалай болон ниитын журам эбдэһэн хүнүүд цехэй, бригадын, участогай суглаануud, нүхэдэй сууд, архидалга ба алкоголизмтай тэмсэхэ комиссинуудай, парткомой. партийна организацинуудай бюрогой заседанинууд дээрэ тоосоно. Журам, заршам эбдэһэн хүнүүдтэ элдэб янзын хэһээлтэ тохогдоно. Байгша оной 10 һарын туршада 34 хүн хүдэлмэриһөө гаргагдаа, хэдэн хүн мүнгэн ялада унаа.

Ажалай болон ниитын журам эбдэгшэдтэ ондоошье зэмэ тохогдоно. Тэдэнэр жэлэй дүнгөөр абаха шангуудһаа хаһагдана, дуратай сагтаа амаралтада гаранагүй, байра саг соогоо абахаяа болино, санатори ба амаралтын гэртэ путёвко абаха эрхэнээ хаһагдана. Тэдэнэй нэрэ, зургтайгаар «Эдэнэр заводоймнэй нэрэ гутаана» гэһэн стенддэ бэшэгдэнэ. Эдэ бүгэдын ашаар ажал дээрэ архи ууха, журам эбдэхэ ушар һүүлэй үедэ огто үзэгдэхэеэ болинхой.

Архидалга ба алкоголизмые зайсуулха талаар парти, правительствын гаргаһан тогтоолнуудһаа хойшо, энэ муу ябадалтай тэмсэл заводто эрид шангадаа. Салин хүлһэнэй гаргаһан үдэр архидалга ба алкоголизмтай тэмсэхэ комиссиин гэшүүд, комсомолшуud болон дружиннигууд рейднүүдые үнгэргэнэ. Тэдэнтэй фотографууд ябалсадаг. Эндэ үнгэргэгдэһэн долоон рейдын үедэ архи уугаад ябаһан 18 хүн баригдаа. Тэдэнэр хүтэлбэришэдтэйгөө хамта архидалга ба алкоголизмтай тэмсэхэ комиссиин заседанида дуудуулагдапан байна.

Журам, заршам бэхижүүлхэ хэрэгтэ архидалга ба алкоголизмтай тэмсэхэ комисси. нүхэдэй сууд. һайн дуранай арадай дружина эдэбхитэйгээр хабаадана. Байгша ондо архидалга ба алкоголизмтай тэмсэхэ комиссиин 10 заседани үнгэргэгдөө. Комиссиин заседани дээрэ ажалай болон ниитын журам бэхижүүлхэ талаар коллектив соогоо ямар хэмжээнүүдые абажа байһан тухайгаа цехэй хоёр начальник тоосоо, журам эбдэһэн 40 хүнэй хэрэг хэрагдаа. Архида ороһон 9 хүн аргаламжын газарта ябуулагдаха болоо. Олон хүн ялаа түлөө.

Заводои томо цех, бригадануудта нүхэдэй сууд үүд хүдэлнэ. Энэ жэлдэ нүхэдэй сууд эй 24 заседани үнгэргэгдөө.

Журам, заршам бэхижүүлхэ талаар заводой партийна, профсоюзай, комсомолой организацинуудай ябуулжа байгаа хүдэлмэри түрүүшынгээ үрэ дүн харуулжа эхилээ. Ажал хүдэлмэри дээрэ архи ууха, журам эбдэхэ ушар үзэгдэхэеэ болинхой. Ажалһаа хойнтохо ябадал хоёр дахин үсөөн болоо. Ниитын ёһо гурим эбдэхэ. гэмтэ ябадал гаргаха ушар баһал бага болоо.

Гэхэтэй хамта журам, заршам бэхижүүлхэ талаар заводой партийна, профсоюзай, комсомолой организацинуудай хүдэлмэридэ дутагдалнууд үшөөл үзэгдэнэ. Зарим цех, бригада, участогуудай коллективүүдтэ хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һуллаар табигдана, эдэбхи үүсхэл багатайгаар хүдэлдэг нүхэдэй сууд үүд, архидалга ба алкоголизмтай тэмсэхэ комиссинууд, һайн дуранай дружинанууд үсөөн байһаар. Ажалай журам ба ниитын ёһо гурим эбдэһэн зарим нэгэшүүлдэ шанга хэмжээн абтанагүй. Жэшээлхэдэ, февраль һарада тэлэрэлгын газарта ороһон хүдэлмэришэн Бухальцев май һарада һайшаал магтаалда хүртэнэн байна.

Тиигэбэшье журам, заршам бэхижүүлхэ талаар заводой коллективтэ байгаа дутуу дундануудые усадхаха гэжэ эндэ бодото хэмжээнүүд абтана гээд тэмдэглэхэ шухала.

Ц. СУБАНОВ.

ТАСС АПН ХИЛЫН САААНАА

ҺАЙН ҮРЭ ДҮНГҮҮД

СТОКГОЛЬМ. Европодохи этигэл найдалые, аюулгүй байдалые бэхижүүлхэ, буу зэбсэгүүдые хурьяаха хэмжэнүүдээр үнгэргэгдэжэ байһан конференцийн ээлжээтэ сесси Швециин нинслэл хотодо дүүрэбэ. Тэрэнэй дүнгүүд оҮхы дээрээ яаала һайн байна гэжэ совет делегацийн хүтэлбэрилэгшэ О. А. Гриневский мэдүүлэ. Совет-американ дээдэ тушаалта хүдэлмэрилэгшэдэй наяхан Женевэдэ болоһон уулзалга Стокгольмын конференцийн хүдэлмэридэ һаннаар нүлөөлэн байна. Конференци дээрэ оршон байдал бүри оҮтэмжэтэй һайн болоо, түгэсхэлэй документ зохёохо талаар үгэсэ ойлголсолые хангаха бүлэг асуудалнууд тодорхойлогдоо.

Хүсэ хэрэглэхэгүй тухай тодорхой ялгануудые, мүн сэрэгэй талаар этигэл найдалаа бэхижүүлгын хэмжээнүүдые абахые хараалһан социалис ороонуудай дурадхалнууд Стокгольмын хуралдаанай хүдэлмэрнин гол шэглэлнүүдые тодорхойлно.

Гэхэтэй хамта США болон тэдэнэй зарим союзнууд урагшаа дабшалтада һаад тойбо ушаруулна. Хүсэ хэрэглэхэгүй гол ёһые тодорхойлолгодо, тэрэнине бэелүүлгэдэ тэдэнэр һаад тойбо ушаруулна.

ПОРП-ын ЦК-гай ПЛЕНУМ

ВАРШАВА. Польшын Нэгэдэмэл хүдэлмэришэнэй партийн Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь Войцех Ярузельскийн түрүүлэлгэ доро ПОРП-ын Центральна Комитедэй үргэдхэгдэмэл пленум эндэ болоо, 1986 оной ороной ниитын-экономическа хүгжэлтын талаар партийн бэелүүлхэ зорилгонуудые тэрэ зүүнэн хэлсээ. ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ЦК-гай секретарь Мариан Возьняк ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой элидхэл хэбэ.

НРБ. Болгарида бүтээгдэһэн автокарнууд дэлхэйн 70 ороной түмэр замай станцинуудта, бариглын талмайнуудта, портнуудта хэрэглэгдэнэ. Мүнөө республика дотор жэл бүхэндэ 32 мянган автокар бүтээн гаргагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: социалис ороонуудта эльгээгдэхээ байһан техникэ.

БТА— ТАСС-ай фото.

АЛБАНАЙ ХЭРЭГЭЭР ЕРЭБЭ

БУХАРЕСТ. Болгарийн Коммунис партийн ЦК-гай Генеральна секретарь, Болгарийн Арадай Республикын Түрүүлэгшэ Тодор Живков Хаан ёһоной албанай хэрэгээр Бухарест ерэбэ. Эндэ ерээд ханха үедөө тэрэ Румынийн Коммунис партийн Генеральна секретарь, Румынийн Социалис Республикын президент Николае Чаушеску болон бусад хүтэлөэрилэгшэдтэй уулзажа, хөөрэлдэхэ байна.

БУДАПЕШТ. ВНР-эй Түрүүлэгшэдэй суглаанай ээлжээтэ сесси эндэ дүүрэбэ. ВСРП-гэй Генеральна секретарь Я. Кадар, парти болон түрүүлэгшэдэй бусад хүтэлбэрилэгшэд тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаадаһан байгаа.

Уласхоорондын байдалые гуримшуулха, совет-американ харилсаае һайжаруулха талаар шэглүүлэгдэһэн Советскэ Союзай дурадхалнуудые Венгри бүрин хүсэдөөр дэмжэнэ гэжэ ВНР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр П. Варкони сесси дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ. Эдэ үүсхэлнүүдые бодото дээрэнь бэелүүлгэ дэлхэйн бүхы арадуудан, тэрэ тоодо Венгрийн арадай үндэһэн аша туһада харюусана гэжэ тэрэ хэлээ.

Ядерна бүхы тэнэлэлгэнүүдые зогсоохо тухай совет талын соносхоһон ушар, мүн энэ жэшээе дагахыень Холбоото Штадуудта Советскэ Союзай оруулһан дурадхал хадаа СССР-эй эб найрамдал бэхижүүлхые, уласхоорондын харилсаа холбоо хүгжөөхые үнэн зүрхэнһөө хүсэжэ байлгын толотомо гэршэ жэшээ болоно гэжэ министр тэмдэглэбэ. США-гай «стратегическэ оборонно үүсхэл» гэдэг буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгада аюултай эхи табихадаа болохо байна.

Ороной арадай ажахые хүгжөөлгын долоодохи табан жэлэй түсэб тухай хуулине, 1986 оной Түрүүлэгшэй бюджедые ВНР-эй Түрүүлэгшэй суглаанай депутадууд баталан абаһан, бусад хэдэн хуулиин проектнүүдые һайшааһан байгаа.

ЭЭЛЖЭЭТЭ СЕССИ ДҮҮРЭБЭ

ЯДЕРНА ДАЙЕ ЗАЙСУУЛАН САРАХА

ПРАГА. ЧССР-эй президент Г. Гусак албанай хэрэгээр эндэ ерээд байһан КНР-эй Түрүүлэгшэй Советэй премьерэй орлогшо Ли Пэнтэй эндэ уулзаба.

ЧТК агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, ядерна дайнай аюулые зайсуулан сараха, газар дээрэ буу зэбсэг бүтээлгые болгоулха, тэрэнине замбуулинай дайдада гаргуулхагүй талаар хүсэлэл оролдолгонуудтаа амжалта түйлаха, уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулгын, ба арадуудай хоорондохи харилсаае һайжаруулгын политикада тэхэрин бусаха гээшэ мүнөө үеын гол зорилго болоно гэжэ хоёр тала хөөрэлдөөнэй үедэ тэмдэглэһэн байгаа.

ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИ БОЛОО

КАИР. КНР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр У Сюецянь эндэ пресс-конференци үнгэргэбэ. Дутын Зүүн зүг туша уласхоорондын конференци зарлаха тухай дурадхалые Хитад дэмжэжэ, «палестин арадай ори ганса хуулита түлөөлэгшэ, бүрин эрхэтэ партиёр» болохо Палестиные сулөөлхэ эмхинн тэрээндэ хабаадаха байһаниинь шухала удха шанартай гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

«Холбоото Штадуудай зүгһөө дэмжэгдэдэг» Израилийн булимтархы политикые У. Сюецянь эрид буруушааба. Израилийн булимтархы ябуулгануудта эсэргүү. Тель-Авивай булимтаран ээзэмдэһэн араб газар нютагуудые сүлөөлхын түлөө, ээзэрхэг түримхэйшүүлэй баһамжалан доромжолһон үндэһэн национальна эрхэнүүдые һэргээхын түлөө араб арадуудай, үнэн зүрүүн палестинынхидэй үнэн зүү тэмсэлые КНР дэмжэнэ гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Шуһа адхаралгата дайн байлдаантай дашарамдуулан, һанаагаа зобожо байһанаа, тэрэнине болоулхын тула хүсэлэл оролдолгонуудые гаргажа байһанаа Хитадай министр иран-иракай хёморо зуришэлдөөн тухай хэлэхэдээ мэдүүлбэ.

ТЭМСЭЛЭЭ ЭДЭБХИЖҮҮЛХЭ

НЬЮ-ЙОРК. Американ-совет ханн барисаанай Нью-Йоркын нэгэдэлэй эндэ болоһон суглаанда хабаадагшад дээдэ туша алта хүтэлбэрилэгшэдэй Женевэдэ болоһон уулзалгын үндэһөөр үгэсэ ойлголсолгонуудые саашадань хүгжөөхын тула хүсэлэл оролдолгонуудаа эдэбхижүүлхэ уряатайгаар США-гай олонинтэдэ хандаба. Хоёр ороной хүтэлбэрилэгшэдэй хоорондо Женевэдэ болоһон уулзалгын һайн үрэ дүнгүүдые олонхи американцууд һайшаана, совет арадтай үгэсэ ойлголсохые, харилсаа холбоо тогтоохые үнэн зүрхэнһөө хүсэнэ гэжэ американ-совет ханн барисаанай национальна советэй гүйсэдхэхэ директор Алан Томсон мэдүүлбэ. Женевэдэхи үгэсэ ойлголсолгонуудта, эб найрамдалда, шахардуу шанга байдалые һуларуулгада дурагүйдэдэг Холбоото Штадуудай хархис хүсэнүүдтэ шанга харюу сохилто үгэхэ шухала гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

ХУУЛИИН ПРОЕКТДЭ ГАР ТАБИБА

ВАШИНГТОН. Энэ финансын жэлдэ правительствада хабаатай зарим албан зүргаануудта, тэрэ тоодо Пентагондо мүнгэ һомолхо тухай хуулиин проектые США-гай конгресс-һайшаагаад, президент Рейган гараа табиба. Хуулиар хүсэндөө оруулагдаһан энэ документ Холбоото Штадуудай буу зэбсэгүүдые бүтээхэдэнь үргэн харгы нээхэ байна. США-гай түүхэдэ үеэгдөо дуулдаагүй ехэ мүнгэн зөөри — 297,4 миллиард доллар Пентагоной сэрэгэй программануудта һомологдоо.

Конгресс дээрэ энэ документые дэмжүүлхын тула Рейганэй захиргаан хуули гаргагшадые яаха аргагүйгөөр хашаһан, баалаһан байна. Энэ талаар ажахын тоосоондо ороһон комплексно бригаданууdай коллективүүд жэшээ харуулна. Юуб гэхэдэ, тиимэ коллективүүд эбтэй эетэйгээр хүдэлжэ, тэндэ ажалай болон ниитын журам эбдэхэ ушар үсөөн болонхой.

Удэр бүри заводто селекторээр зүбөөөн үнгэргэгдэнэ. Тэндэ таһагуудай начальникууд элидхэл хэдэг. Үнгэрһэн үдэр хэнэй хүдэлмэридөө гэгдэһэн, ажалай болон ниитын журам эбдэһэн, тэдэндэ хабаатай ямар хэмжэнүүдэй абтаһан тухай кадрнуудай талаар начальник мэдэгдэдэг. Ажалай болон ниитын журам эбдэһэн эгээл олон хүнүүдтэй байһан цех, бригада, участогаи хүтэлбэрилэгшэ, парткомой гү, али профкомой заседанида дуудуулжа, харюу баридаг байна.

Мүнөө заводто журам, заршам эбдэхэ, нэгэшье ушар анхарагдангүй үлэнэгүй. Ажалай болон ниитын журам эбдэһэн хүнүүд цехэй, бригадын, участогай суглаануud, нүхэдэй сууд, архидалга ба алкоголизмтай тэмсэхэ комиссинуудай, парткомой. партийна организацинуудай бюрогой заседанинууд дээрэ тоосоно. Журам, заршам эбдэһэн хүнүүдтэ элдэб янзын хэһээлтэ тохогдоно. Байгша оной 10 һарын туршада 34 хүн хүдэлмэриһөө гаргагдаа, хэдэн хүн мүнгэн ялада унаа.

Ажалай болон ниитын журам эбдэгшэдтэ ондоошье зэмэ тохогдоно. Тэдэнэр жэлэй дүнгөөр абаха шангуудһаа хаһагдана, дуратай сагтаа амаралтада гаранагүй, байра саг соогоо абахаяа болино, санатори ба амаралтын гэртэ путёвко абаха эрхэнээ хаһагдана. Тэдэнэй нэрэ, зургтайгаар «Эдэнэр заводоймнэй нэрэ гутаана» гэһэн стенддэ бэшэгдэнэ. Эдэ бүгэдын ашаар ажал дээрэ архи ууха, журам эбдэхэ ушар һүүлэй үедэ огто үзэгдэхэеэ болинхой.

Архидалга ба алкоголизмые зайсуулха талаар парти, правительствын гаргаһан тогтоолнуудһаа хойшо, энэ муу ябадалтай тэмсэл заводто эрид шангадаа. Салин хүлһэнэй гаргаһан үдэр архидалга ба алкоголизмтай тэмсэхэ комиссиин гэшүүд, комсомолшуud болон дружиннигууд рейднүүдые үнгэргэнэ. Тэдэнтэй фотографууд ябалсад

Дүлэмтэ жэлнүүдэй баатарнууд

ХОДОО ТҮРҮҮ ЗЭРГЭДЭ

Үхэлэй аюулhаа огто айхагүй хүн гэжэ үгы ааб даа. Тэд яаха аргагүй шаа үеын тохёолдоод, ямар нэгэ шухала шиидхэбэри дарыг абаха сагай хүрэжэ ерээд байхада, зарим хүн өөрынгөө аминай хэрэгыешье мартажа үхэлэй аюул руу дабшахаhаа тунхаридаггүй ха юм.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ айхабтар шэрүүн хатуу шуhата байлдаануудта манай совет сэрэгшэд туйлай ехэ эрэлхэг зориг, мүхэцэгүй баатаршалганууд харуулаа бшуу. Тиимэ жэшээнүүд олон.

1944 оной хабар hэн. Белоруссиин Полоцк хото шадар тон шанга тулалдаанай үедэ взводойнгоо командирай хүндөөр шархатаад, хэдэн сэрэгшэдэй алуулшоод, шахардуухан байдалай тохёолдоод байхада, сержант Алексей Колточихин өөрынгөө эдэбхээр командирай уялгые бэедээ абажа, хамтын добтололгын эхилхэдэ, бултанhаа түрүүлэн бодоод:

— Нүхэдүүд! Эхэ оронойнгоо түлөө урагшаа! Ура! — гэжэ хашхараад, дайсадай hомонуудай эшхэрээн, минэ, снарядуудай тэнэрээн соогуур нүхэдөө дахуулжа урагшаа дабшаhан юм.

Хаа хаанаhаа «Ура» хашхараан хүсэтэйгөөр зэдэлжэ, манайхин эршэмтэйгээр добтолон, фашистнарые яаралтайгаар гэдэргээ сухариха баатай болгоо. Бэрхэтэй үедэ тухашараа, мэгдээгүй, hүбэлгэн байhанайнь түлөө командованиин тэрээндэ баясхалан хүргэhэн, шагналда зууршалhан байна.

— Алексей Владимирович, hомонуудай аадар бороо шэнгеэр адхаржа, урдатнай гал дүлэнэй соробхилжо байхада, окоп соohоо бултанhаа урид гаража, урагшаа даб гэхэнь гайтайхан, аймшагтайшье байгаа ёнотой,— гэхэдэмни, тэрэ иигэжэ хэлэнэ:

Дайнай газарта үхэлэй аюулай хаанаhаашье тудажа ерэхыень мэдэхэ бэшэш. Илангаяа добтололгын үедэ хээрэшье гэлтэ ехэ болоо ааб даа. Тиихэдэ би нүхэд соогоо нэгэ зэа урид дариин утаа үнэрдэнэн, юу хээ үзэhэн. солдат тоотой байгааб. Бүри 1943 ондо Витебск шадар болоhон тулалдаанда хабаадажа, тэндэ түрүүшынхиеэ шархатаhан, үхэлэй аюулай урдаhаа нэгэтэ бэшэ харахан хадаа тухашаруу үедэ взводойнгоо командываниие даажа абаха гэжэ шиидээ hэм. Ондоо аргагүй байгаа.

Тэрэ снойнгоо зун Колточихин командирнуудай хоёр hарын курсада эльгээгдээ бэлэй. hуралсалаа дүүргээд, тэрэ Прибалтийска фронтдо дайгаа үргэлжэлүүлээ. Эгээл тиихэ үедэ Балтин далайн эрье шадар гитлеровскэ сэрэгэй ехэ бүлэглэлые хүреэлэн бута сохихын тула манайхин айхабтар шанга байлдаа хэжэ байгаа. Тэндэ Двинск, Шяуляй, Паневежис, Ракшикис хотонуудые дайсанhаа сулөөлгэдэ ахалагша лейтенант А. В. Колточихинай взвод хабаадалсаа юм.

— Шяуляй хото шадар дайсадые hамна бута сохихо хэрэгтэмнай тэндэхи үнинэй коммунист, суута партизан Ионас Вильджюнас гэгшын командалhан «Гражина» гэжэ отряд манда ехэ туhа хүргөө. Гэдэргээ сухарижа ябаhан фашис олон сэрэгшэдтэй тэдэнэр үсэд шангаар тулалдажа, тэнсүү бэшэ байлдаанай үедэ эрэлхэг зоригто командир нүхэр Вильджюнас баатарай үхэлөөр унаа гэжэ дуулдаа hэн,— гэжэ Алексей Владимирович хөөрэнэ. Нэгэтэ полкдонь, взводтонь иимэ захиралта үгтэбэ. Вентэ мүрэниие гаталжа, нүгөө эрьедэнь гараад, дайсадые тэндэhээ саашадань түрижэ, манай гол хүсэнэй урагшаа дабшаха арга олгохо гэhэн даабари абтаа бшуу. Эндэ залуу командир, тэрэнэй взвод захиралтые эрхимээр дүүргэхэ хэрэгтэ горитой хубита оруулалсаа. hүниин харанхые hамбаашалан манайхин тон түргэнөөр мүрэниие гаталжа, хүлеэгдээгүй байhан дайсадые hамна бута сохижо, бүү зэбсэг, техникээ хаяад сухарин тэрьелхэ баатай болгоо. Энэ тулалдаанда манайхин ехэшье гээлтэдэ ороогүй. Гэбэшьэ, эндэ ахалагша лейтенант Колточихин хоёрдохёо хүндөөр шархатажа, ара талын госпитальдо ябуулагдаа бэлэй. Командованиин захиралта дүүргэхэ талаар шалгарhанайнгаа түлөө тэрэ Улаан Одоной орденоор шагнагдаа.

Удаан эмшэлүүлhэнэй hүүлдэ амгалан ажалдаа бусажа ерээд, түрүүн Романовкын дунда hургуулида багшалаа.

hүүлдэнь КПСС-эй Яруунын райком тэрэниие эгээл гээгдэнги, заха холын Витимэй совхозой нэгэ отделениин эрхилэгшэ болгожо эльгээhэн юм. Бүхы юумэндэ үнэн сэхээр хандадаг, хододоо урагшаа тэгүүлжэ, түрүү эзргэдэ ябаха хүсэлтэй энэ хүн иимэ харюусалгатай хэрэгые бэедээ даажа абаад байхадаа, баhал хүсэ шадалаа, бэеэ гамнаагүй. Эндэ тэрэнэй эмхидхэхы шадабаринь, зоноо урагшань дахуулжа шададагынь харагдажа эхилээ бэлэй. Тэрэ жэлдэ отделениниь гүрэндэ мяха, hү худалдаха түсэбөө түрүүшынхиеэ дүүргэжэ, адууhа малаашье тобир hайнаар ондо оруулжа шадаа hэн.

Арбан табан жэлэй саана анха түрүүн эндэ адуун hүрэг үсхэбэрилхэ тусхай совхозой эмхидхэгдэхэдэ, директорээр А. В. Колточихиниие дэбжүүлхэ гэхэдэ, бүрүү гэхэ нэгэшье хүн байгаагүй. Булта hайшаан дэмжэhэн юм. Алексей Владимирович шэнээр эмхидхэгдэhэн Витимэй совхозые хүл дээрэнь гаргаха, адуун hүрэг үсхэбэрилдэг тусхай мэргэжэлтэй ажахые хүгжөөхэ, энэ hалбарин ашаг үрэгсые ехэ болгохо хэрэгтэ горитойхон хубита оруулhан хүн гээшэ.

— Түрүүлэн совхозой эмхидхэгдэхэдэ эндэмнай 1600 адуун, үшөө 1400 үхэр байhан юм. Үбhэ тэжээл бэлэдхэхэ сабшалангай газараашье түлюур, тэрэнь модо, бургааhанда дарагдаhан, малаймнай бэлшээри Витим гол өөдэ хуу ой тайгын заха, ябаха аргагүй намаг болдог газарта оршодог байгаа, — гэжэ тэрэ хөөрэнэ.

Адуун hүрэгые саашадань олон болгохо, гаргаша багатайгаар ехэ мяха абажа, энэ hалбариие ашаг олзо ехэтэй болгохын тула түбхын түрүүн сабшалан, бэлшээриие hайжаруулха хэрэгтэй болобо. Илангаяа ой модо, бургааhа шугы сэбэрлэжэ, болдог дошо отолжо, шэнэ газар ашаглаха шухала болоо. Тэзд иимэ юумэ хэхэ гээшэмнай хүнгэн бэшэ байгаа. Энээндэ ехэ мүнгэн зөөри, машина техникэ, худэлмэриин хүсэн хэрэгтэй болоhониинь элитэ. Тэрэ мүртөө хүсэд гэдэдэггүй, сэбдэг хүрьhэтэй, хэдэн зуу, мянган жэлдэ ойроо хүртөөгүй, ургамал ногооной үндэhэндэ баригдажа нягтаршаhан газарые хахалха гээшэнь хэсүү бэлэй. Заримдаа тракторай плугшье хүрьhыень хамха хаха эсхэжэ бирадаггүй hэн.

Хэды тиигэбэшье, совхозой коллектив урдань табигдаhан ехэ зорилгые амжалтатайгаар бэелүүлээ. Үнэрhэн арбан жэлдэ адуун hүрэгынь хоёр хахад дахин олошоруулагдажа, 2480 толгойдо хүргэгдөө. Мүн эбэртэ бодо малынь 2,8 мянган толгой хүрэтэрөө олошоруулагдаа. Совхозойхид жэл бүрэн шэнэ газар ашаглан, таряалан, сабшалангаа 5,6 мянган гектар хүрэтэр үргэдхөө. Хээрэ ябаhан адуун hүрэгэй жэжэ унага, даагадта, түрэхэ гүүнүүдтэ, азаргануудта үбhэ тэжээл таhалжа үгэдэг болоhонойнь ашаар адуунай гарзалалга эрид хороогдоо. Хэрбээ эндэхид урдань зуун гүүн бүхэнhөө жэлдэ арай гэжэ 34—40 унага абадаг hаа, юhэдэхи, арбадахи табан жэлнүүдтэ Витимэй совхозойхид зуун гүүн бүхэнhөө 68—70 унага абажа түлжүүлhэн байна. Мүн гүрэндөө гаргаша багатай hайн шанартай адуунай мяха ехээр худалдадаг болоо.

Нүхэр Колточихин түрүүтэй эндэхи хүтэлбэрилэгшэдэй, мэргэжэлтэдэй, партийна, профсоюзай организациин, бүхы худэлмэрилэгшэдэй оролдолгын ашаар совхоздо хүн зоной hуудал байдалые hайжаруулха, шэнэ гэр байрануудые бариха талаар баhал ехэ юумэн хэгдээ гэжэ тэмдэглэхээр. Тэрэшэлэн ааяр тэдэ жэлнүүдтэ адуун hүрэгэй бэлшээдэг холын бэлшээринүүдтэ түхэрэгдэhэн хуhамаг хорёонууд, адуушадай байха гэр байранууд мүнөөшье байдаг.

Гадна үшөө юу тэмдэглэлтэйб гэхэдэ, совхозой директор болон мэргэжэлтэд адуунайнгаа үүлтэрые hайжаруулха тушаа баhал ехэ оролдолго гаргаа. Эндэхи шэрүүн хуйтэн улариталй эрхэ байдалда дадаhан буряад үүлтэрэй шэрхи адуун анханhаа үсхэбэрилэгдэдэг байгаа. Энэ адуунай hайн талыень хэрэглэжэ, томо, тобир бэетэй гүүнүүдые илгаад, тусхай фермэ эмхидхэжэ, hайн үүлтэрэй азаргануудые тэдээндээ табидаг болоо. Тиигэжэ жэл бүхэндэ адуунайнгаа үүлтэрые hайн болгоо. Мүнөө Витимэй совхоз буряад үүлтэрэй адуу мориды үсхэбэрилжэ, эрхим шанартай мяха гүрэндэ худалдахаhаа гадна, иимэ ёнотойл сэбэр үүлтэрэй азарга, гүүнүүдые бусад ажахынуудта худалдадаг болонхой.

Табан жэлэй саана бэеынгээ муушаг болоходо, амарха наhанайнгаа хүсэхэдэ Алексей Владимирович директорэй тушаалhаа болюулыт гэжэ мэдүүлгэ бариhан юм. Амаралтада гараадшье байхадаа, тэрэ миин hуунагүй. Ажахыйгаа залуу хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэдтэ али болохо заабари, зүбшэл үгэжэ, бүхы хэрэг ажалаарнь үдэр бүри hонирхожол байдаг зандаа. Өөрынь хоёр басагад дээдэ hургуули дүүргээд, нэгэниинь багшална, нүгөөдэнь агрохимик мэргэжэлтэй болонхой. Хүбүүниинь баhал худөө ажахын институт дүүргээд, совхоздоо зоотехник-селекционерээр худэлнэ.

Эхэ сроснойнгоо зрхэ сүлөөгэй, хүн зоной зол жаргалай түлөө шуhа мяхаяа гамнангүй хархис дайсадтай тулалдаhан ветеран сэрэгшэ амгалан ажалдашье ябахадаа, хүнгэн харгы бэдэрээгүй, бүхы халуун зүрхэнэйнгөө охине, бэлиг шадабарияа зорюулан хүдэлөө. Тэрэниень гэршэлэн, дайшалхы орден, медальнуудайнь хажуугаар ажалай габьяагай тэмдэгүүд, хэдэн медальнууд үбсүүндэнь ялардаг лэ.

Л. ХАРДАЕВ,
хүдөө бэшэгшэ.

Яруунын район.

УНШАГТ hонирхохо байхат

ХАРТААБХЫН ГЭМТЭЛ ЭЛИРҮҮЛНЭ

Малтагдаhан хартааб полиhоо худалдан абагш хүрэтэрөө юундэ гэмтэжэ дагыень тодорхойлхын Шотландиин хүдөө ажа институдай мэргэжэлтэй стикаар хэмэл хартаабхан дые бүтээгээд, микроприц нуудаар хангаа юм. Х хартаабхануудай полиhоо далдан абагшадта өөжэ шахада, гэмтэжэ гутадаг элирүүлээ. Тодорхойлбол, тагдаhан хартаабха диш хидэ өөхэдэ харгы зам мүн ашаха, буулгахада гэмтэжэ үжэдэг байшоо.

АДХА ЯҺАХАНУУДЫН

Америкын Данти хотын дуудай нэгэниинь зуун жи саада тэй hуулгагдаhан жэмэстэ модоной адха ях нуудhаа эхитэй юм. Анх Шотландиhаа ирэ гарба, эндэ ажаhуудаг Уильям нэгэтэ амаралтын үдэр Йорк ошохоор мороohон. Тэрэ тэндэхи алаабхиhаа тагтаа хараг даагүй үрэ-ж — хэдэн персик худал абаhан байгаа ха. hүүлд тэрэ бусаха замдаа Хилл нирхоhон үнөөхи персиг бултыень амтархан эдэжэ, хануудыень хаянгүй аса городойнгоо захадахи баг газарта hуулгаhан байгаа. нөө эндэнь үрэ жэмэстэ сик модотой үргэн ехэ, hайханнье саад hалбари городто ажаhуугшадай а жа сэнгэхэ эгээл дурата зарынь болонхой.

«НАРАНАЙ» ОНО

Гавайhаа Бенишэй олн хүрэтэр аяншалhан японе ниги Хорие гэгшын о дээрэ наранай элшэ хүр элементнүүдээр хүдэлгэ түхгэрэлгэнүүд тодхогдо Онгосын двигатель эдэ ментнүүдэй наранhаа суг жа абаhан элшэбэр хүдэ дэнэ.

УРЯАЛГҮЙ АЙЛША

Эртэ үглөөгүр үүдэе hэн. Гамбургын (ФРГ) х мэнэй багахан пекарнинь нилээд ехээр гайхан г байгаа. Юуб гэхэдэ, үг тоншоhон эртын айлш адар томо заан хэрэлсэ рэнь угтажа байба бшуу. hаар урялгүй айлшанин рахадаа, айхабтар ехэ башье, пекарнин заан э номгон даруу зантай б ень ойлгожо, тэрэ доро луухан хилээмээр айлш хүндэлөөд, энэ ишараа полинида хонходожо бу юм. hүүлдэ элирүүлэдэх урялгүй энэ айлшанинь хотодо гастольдо е циркнээ зугаадаhан б Пекарнинь үүдэ тонш заан халуун хилээмэнэй шуухан үнэрөөр эндэ е байжа болоо.

ХҮҮРГЭНҮҮД... ҮГЫ БОЛОНО

Индонезиин Суматра рогой хойто хубидахи провинциин засагаархид лай ехээр мэдэнэхэй. Ушь хадаа hүүлэй үедэ энэ жэр замай хүргэнүүд үгы ложо захалаа бшуу. провинциин 95 булад гын оройдоол 43-нинь үлэнхэй. Шалтагынь э энэ түмэр харгые зубш дардам харгы баригдажа хы шахуу ашаан дэдэг болоо ха юм. Хар мэр замынь харуйнгаг хүшэржэ, ашаглагдахан линоо. Засагаархидай т hоной ёноор, хорото hам шуулга түмэр замай хүрэ дые задалжа, түмэр хар нүүдыень элдэб наймаа хидалдана.

ҮНЭНШЭХӨӨР БЭ

Иоганн-Себастьян Бах, гей Прокофьев, Камиль Санс болон үнэрhэн бисад мэдээжэ композитор Гонконгдо налог түлэхэ лаар ээлэл hэнхэлгүйшэ жэ тусхайтаар мэдэдэг хэй... hүүлдэ элирүүлхэд лог абадаг управленши нигууд өөhэдынгөө а хаража, үйлсөө улгөөгэ hан афишануудhаа юрэ нуудыень бэшэжэ абаад дэйнь налог түлэдэггүй hыень тодорхойлхоор к тертэ даалгаhан байгаа.

ДЭЛГЭРЬЭН «МЭРГЭЖЭЛ»

Иимэрхүү ажалай тэмд ригдоhоншье hаа, Фран хэблэлэй мэдээсэнэй э элдэб аргын «магуудай» шэдитэнэй тоо орон со мянганда хүрэнхэй. Зуг руунай бисад оронуудт ние холо ахинхай. Жэ бэл, ФРГ-дэ элдэб а шэдитэнэй, астрологуудт 80 мянган, харин США дэнэр хахад миллион болонхой.

БЭЕ ҺЭРГЭЭДЭ ШАРНУУД

Франциин зүүн хуб шоссейнүүдэй нэгэндэ п каар хэгдэhэн, хурса үн шэрээр шэрдэгдэhэн оло то томо шарнууд харг хаар үлгэгдэнхэй юм. жэлтэдэй hанамжалhанай эдэ шарнууд автом жолоошодой эсэhэн б hэрээдэг, урдахи хар hэримжэтэйгээр хара түhалдаг байна. Тобш энээнэй ашаар харгы спортна гэнэ усал үсөө

(«Сельская жизнь» hэ абта

Редактор
Р. Б. ГАРМАЕВ

«МАГТААЛАЙ» 10 ЖЭЛ

Арбан жэлэйнгээ ойн баярые арадай аман зохёолой «Магтаал» гэжэ хоорой коллектив hаяхана тэмдэглэбэ. Энэ ушараар П. И. Чайковскийн нэрэмжэтэ хүгжэмэй училищиин концертнэ зал соо баяр ёнолол болоhон байна. Буряадай АССР-эй соёлой министрэй орлогшо А. М. Герштейн тэрэниие нээгээ. Удаань хүгжэм шэнжэлэгшэ В. Лазарева «Магтаалай» зохёохы ажал ябуулга, репертуар болон дуушад тухай сугларагшадта дэлгэрэнгыгээр хөөржэ үгэhэн байна.

Партийн обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй Хүндэлэлэй грамотые тус коллективтэ А. М. Герштейн барюулаа. Хоорой олон гэшүүдтэ партийн Улаан-Удын горкомой, республикын Соёлой министерствын, Бүхэроссийн хоорой бүлгэмэй Буряадай отделениин грамотануудые барюулжа, дурасхаалта бэлэгүүдые дамжуулаа.

Баяр ёнололой hүүлээр «Магтаал» хооройхид ехэ наада харуулаад, удаань харагшадтаяа суг ёохорложо наадаhан байна.

Хуушанай буряад дуунда дуратайшуулай гуйлтые республикын Соёлой министерство hайшаан дэмжэжэ, Буряадай АССР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ А. Г. Балдаевагай хүтэлбэри доро арадай аман зохёолой «Магтаал» гэжэ хоор байгуулhан юм. Үнэрhэн 10 жэлэй туршада хуушанай буряад ёно гуримуудые шэнжэлжэ бүридүүлхэ, элдэбшн жанрай дуунуудые суглуулжа сээжэлдэхэ талаар хоорой коллектив ехэ юумэ хэжэ үрдиhэн байна. Мүнөө хүн зоной дуулахаяа болишоhон хуушанай буряад хэдэн арбаад дуунуудые тэдэнэр суглуулаад, тэдэнэртээ хоёрдохи «ами оруулhан» юм. Жэшээлхэдэ, «Элербаас», «Үнэгын голой урданай дуун», «Реквизицийн дуун», «Дэрбээшэн», «Батрачкомой дуун», бусадые дурдалтай.

Мүнөө «Магтаалай» репертуарта буряад арадай эпос «Шоно баатар», түүхэтэ, магтаалай (В. И. Ленин, Эхэ орон, совет арад тухай түүрэhэн) олон дуунууд тоологдоно. Тиихэдээ буряад хүрим түрын ёно заншал, онтохонууд ба үреэлнүүд, таабаринууд болон оньhон, хошоо үгэнүүд репертуартань оронхой. Эдэ бүгэдые суглуулжа, хооройнгоо зохёохы шарайе байгуулха хэрэгтэ аман зохёолдо дуратайшуул, ансамблиин гэшүүд У. Д. Болдохонова, Г. И. Халтуев, А. Б. Хамаганова, М. П. Халбаев, Ф. С. Халтагаров, М. Л. Балдаев, М. С. Осипов гэгшэд ехэхэн хубитаяа оруулаа. hүүлэй жэлнүүдтэ хоорто залуу дуушад олошоржо байнхай. Жэшээлхэдэ, ЛВРЗ-гэй хүдэлмэрилэгшэ В. Д. Манзарова, ой модоной техникумэй столовын повар О. Р. Мотонкуева болон бусад.

СССР-эй Науканууудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай арадай аман зохёол шэнжэлдэг эрдэмтэд Д. С. Дугаров, С. С. Бардаханова, В. Ш. Гунгаров, К. Д. Басаева гэгшэдтэй «Магтаал» дутын харилсаа холбоотой. Хоорой хубсаhа хунар Буряадай АССР-эй арадай уран зурааша М. Е. Шестаковагай эскизүүдээр бүтээгдэhэн байна.

Арадай аман зохёолые идхан дэлгэрүүлхэ талаар «Магтаал» ехэ хүдэлмэри ябуулна. Эдэ жэлнүүдтэ Улаан-Удэ хотын соёлой бүхы ордон болон байшангуудта, дээдэ болон дунда тусхай hуралсалай эмхи зургаануудта, промышленна предприятинуудта концертнүүдые харуулаа. Сэлэнгын, Түнхэнэй, Ивалгын, Кабанскын, Загарайн районуудай ажалшадые соёлой талаар хоорой коллектив хангаhан байна. Тэдэнэй хаанашье ябахада, харагшад халуунаар угтадаг.

«Магтаал» республикынгаа ажалшадай урда тоосоото концертнүүдые жэл бүри табидаг. 1981 ондо «арадай» гэhэн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэжэ, тэрэнээ жэл бүри батадхадаг. Арадай аман зохёолой республиканска hайндэр, «Сурхарбаан», арадай уран бэлигэй харалга, Бүхэсоюзна харалганууд болон фестивальнуудта хоор эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг юм. СССР-эй байгуулагдаhаар 60 жэлэй ойдо зорюулагдаhан арадай уран бэлигэй Бүхэсоюзна фестивалиин, Агууехэ Илалтын 40 жэлэй ойдо зорюулагдаhан Бүхэроссийн фестивалиин лауреадай нэрэ зэргэнүүдтэ хүртэнхэй.

Байгша оной октябрь hарада совет хүгжэмэй «Москвагай намар» гэhэн VII фестивальда хабаадахадаа, Композиторнуудай бүхэсоюзна байшан соо нэрьемэ альга ташалгаар үдэшэгдөө бэлэй. Хүгжэмэй-этнографическа үдэшэдэ урагшатайгаар хабаадалсаhанайнгаа түлөө фестивалиин эмхидхэлэй комитедэй Хүндэлэлэй грамотаар үрмашуулагдаhан байна.

Арбан жэлэй туршада хоорой түйлаhан ехэ амжалтануудта эмхидхэгдэhэннээнь хойшо «Магтаалые» хүтэлбэрилжэ ябаhан Буряадай АССР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ А. Г. Балдаевагай оруулhан хубитые, онсо габьяае тэмдэглэмээр.

Х. СОКТОЕВ.

МАЛШАДАЙ БАЙШАН

Яруунын районой Тулдуунай совхозой хоёрдохи отделениндэ Малшадай байшан hаяхан нээгдэбэ. Тэрэ республика дотор нимэ түхэлэй хоёрдохи гуламта болоно. Малшадай байшан хадаа нинтэ-политическэ, ойлгууламжын хүдэлмэриин, малшадай зохидоор амарха, hү hаалинин фермэнүүдэй коллективүүдые комплексноор хангаха түб болобо. Малшадай байшан соо улаан булан, столово, буфет, амарха таhалганууд бии. hаяын сагта медицинын кабинет хүдэлжэ эхилхэ юм.

Улаан булан соо түхеэрэгдэhэн харуулан ойлгууламжын хэрэгсэлнүүд мүнөө үедэ совхозой хүдэлмэришэдэй бэелүүлхэ зорилгонуудые, тэрэнэй хэр дүүргэгдэжэ, байhые харуулна.

Г. ДУГАРОВА.

СПОРТ · спорт · СПОРТ · Спорт · СПОРТ

ЭНДЭhЭЭЛ ЭХИТЭЙ

ВЛКСМ-эй обкомой шанда хүртэхын түлөө дүрэ буляалдалгын барилдаагаар республикын түрүү hуури эзэлхын нээмэл мүрысөөн хорёод жэлдэ үнэргэгдэжэ байна. Буряад ороной хэдэн үеын барилдаашад эдэ мүрысөөнүүдтэ хабаадажа, мэргэжэл шадабарияа дээшэлүүлэн, спортын орьёл өөдэ дабшаhан, ехэ амжалта түйлаhан байха юм.

Үнэхөөрөөшье, манай ветеранууд, спортын мастернууд Н. Ивахинов, В. Баймеев, С. Зандаев, В. Иванов гэгшэдэй мэргэжэл шадабари, арга дүрэ эдэ мүрысөөнүүдтэ мүлигдэhэн намтартай. Оло дахин илажа гараhан Б. Цыренгармаев, В. Вострецов, Г. Махутов, Г. Цыренов гэгшэд эдэ мүрысөөнүүдые hайн hайхан үгэнүүдээр дурсадаг байна. Манай республикын мэдээжэ барилдаашад О. Алексеев, Б. Будаев, Г. Манжуев, М. Цыдыповэй урган гаралгада, тэдэнэй бэлиг шадабариие нарижуулан hайжаруулгада энэ мүрысөөн ехэ үүргэ дүүргэhэн байгаа.

1977 ондо ВЛКСМ-эй обкомой шанда хүртэхын түлөө Буряадай АССР-эй нээмэл мүрысөөндэ Монголой, Румыниин барилдаашад хабаадаа hэн. Саашадаа манай зөншалта мүрысөөн урган хүгжэжэ, «Сельская жизнь» газетын шанда хүртэхын түлөө нээмэл мүрысөөн болоhон намтартай.

Харин мүнөө комсомолой обкомой шанда хүртэхын түлөө мүрысөөн залуушуулай дунда үнэргэгдэдэг болонхой. Энэньшье гайхалтай бэшэ. Ушарынь гэхэдэ, тус мүрысөөн ургажа ябаа эдир, залуу барилдаашадые элирүүлхэhээ гадна, тэдэнэй арга дүрые дээшэлүүлдэг байха юм.

Байгша ондо энэ заншалта мүрысөөндэ 13 командын 100 гаран залуу барилдаашад хабаадаба. Республикын залуушуулай суглуулагдамал командын гэшүүд А. Пестерев, А. Матюнов, Г. Фетисов болон бусадай элдэб шалгаагаар мүрысөөндэ хабаадаагүйшье hаань, заншалта наадан hонирхолтой, шанга тэмсэлдэ үнэрбэ.

Мухар-Шэбэрhээ ерэhэн А. Носков эгээл хүнгэн шэгнүүртэн соohоо онсо шалгарhан байна. Удаадахи шэгнүүртэ Железнодорожно районой түлөөлэгшэ Э. Дашикимаев, И. Иванов (Советскэ район) гэгшэдэй хэн нэгэниинь илажа гараха ёнотой гэжэ хүлеэгдээ hэн. Зүгөөр Түнхэнэй районой түлөөлэгшэ Б. Баясхаланов бүхы уулзалганууудтаа илажа, сугларагшадай зүгөөр альга ташалгаар угтагдаба.

57 килограмм. Эндэ эгээл олон барилдаашад суглараа. Тэд тэдэнэр Ивалгын районой түлөөлэгшэ В. Монсоновтой хабаяа туршажа бирабагүй.

Зэдын районой залуу барилдаашан З. Уханаев удаадахи шэгнүүртэ хэдэн хуниие илажа, түгэсхэлэй мүрысөөндэ гарабашье Н. Авдеевтэ (Железнодорожно район) шүүгдэжэ, гурбадахи hуури эзэлхэ баатай болоо. Тиихэдэнь Б. Ринчинов (Ивалга) илажа гараhан байха юм.

Удаадахи шэгнүүрнүүдтэ Н. Бровкин, В. Бровкин, А. Анганов, Е. Вялов (бултадаа Улаан-Удэhөө), мүн Эрхүүгэй областиин Байкальск хотоhоо ерэhэн И. Кибирев илалта түйлаhан байгаа.

— Заншалта наадан залуушуулай дунда дүрэ буляалдалгын барилдаагаар ерэхэ жэлэй февраль hарада Фрунзида үнэргэгдэхэеэ байhан Советскэ Союзай түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөнэй урда тэй болобо, — гэжэ манай республикын бэлигтэй бэрхэ тренернүүдэй нэгэн М. Л. Балдаев хөөрэнэ. — Эгээл тиимэhээ тэрэ спортын бүлгэмүүд болон албан зургаануудай хоорондо январь hарада үнэргэгдэхэ шэлэн абалгын мүрысөөнэй урда тээхи ёнотойл харалга болобо. Зарим хүбүүд үшөөл хангалтагүй бэлэдхэлтэй байна. Тиимэhээ үлэhэн саг соо бүри hайн hонирлго бэлэдхэл хэжэ, түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаха ёнотойбди.

Н. Бровкин эрхим hайн арга дүрэтэй байhанайнгаа түлөө, В. Вялев (Захааминай район) илалта түйлахэ хүсэл эрмэлэлтэй байhанайнгаа түлөө ВЛКСМ-эй обкомой тусхай шангуудта хүртэбэ.

Хүдөөгэй командануудай дундаhаа Ивалгын барилдаашад шалгараа. Түнхэнэй, Зэдын команданууд удаадахи hууринуудта гараба. Городой команданууд соohоо Железнодорожно районой барилдаашад илаба.

В. СЫДЕЕВ.

ҮНДЭР ҮРЭ ДҮНГҮҮД

Хүнгэн атлетикээр «Буревестник» бүлгэмэй Буряадай областной советдэй түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Зүүн Сибириин технологическа институтдаа манеж соо үнэргэгдэжэ, яала үндэр үрэ дүнгүүд түйлагдаhан байгаа. Багшанарай болон технологическа институтдуудай нэгэдэхи курсын 250 гаран атлет хабаадаба.

Эгээл дүтын —60 метрэй урилдаанда Буряадай багшанарай институтдай физическэ хүмүүжүүлгын факультедэй 1-дэхи курсын студент В. Дедюхин 6,8 секунда саг харуулжа, илалта түйлаа. Тэрээнтэй суггаа hурадаг А. Бражник 0,1 секундаар гартажа, хоёрдохи hуури эзэлбэ.

Басагадай дунда энэ зайда тус институтдай түлөөлэгшэ Ольга Титова шалгараа— 8,0 секунда. Сэхьень хэлэхэдэ, конкурсhоо гадуур мүрысөөндэ хабаадаhан Улаан-Удын 19-дэхи hүргуулинин 8-дахи классай hурагша Света Акулова шамбай хурдан байhанаа харуулба. Тэрэ илагшые 0,2 секундаар ахижа гараhан байха юм.

А. Бражник 300 метртэ, В. Котов 600 метрэй урилдаанда илалта туйлаа.

Үндэрые харайлгаар мүрысөөн сугларагшадай анхарал татаhан байна. Багшанарай институтдай студент Олег Охота 2 метрые гатаалба. Республикын рекордсмен Евгений Сафонов тэрээнhээ 5 сантиметрээр гартажа, мүнгэн медальяар шагнагдаа. Басагадай дундаhаа багшанарай институтдай студентнэр Лариса Антонова 160 сантиметр үндэрые, Светлана Кочетова 651 сантиметр утые харайжа, тусхай шангуудта хүртөө. Е. Сафонов 6 метр 77 сантиметр утые харайжа, түрүү hуури эзэлбэ. Зүүн Сибириин технологическа институтдай студент Эдуард Сластин конкурсhоо гадуур хабаадахадаа, 6 метр 93 сантиметр утые харайжа, эгээл эрхим үрэ дүн туйлаба.

Программын бусад зүйлнүүдтэ В. Гекунова, И. Калинина болон бусад илалтануудые туйлажа, областной советдэй Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаhан байна.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

РСФСР-эй ЧЕМПИОНКА

hүр харбалгаар РСФСР-эй түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Чебоксара хотодо боложо, Россин Федерациин 30 гаран область, хизаар, болон автономито республикын 120-hоо дээшэ мэргэшүүл хабаадаhан байгаа.

Эхэнэрнүүдэй дунда уласнооронгын классай спортын мастернууд Ц. Бумбошкина (Улаан-Үдэ) Н. Бадмацыренова (Шэтэ) хоёрой хоорондо hүүлшын годли табитараа, шанга тэмсэл болобо. Тиигэжэ тэдэнэр М-2 упражненеэр дүн хамта 2573 очко тудаhан байха юм.

Гэбэшье сагаалсын голые тудаhанайнгаа тоогоор манай республикын «Динамо» бүлгэмэй инструктор Цыбикмит Бумбошкина илаhанда тоологдожо, РСФСР-эй чемпионка болобо. Энэнь инютагаймнай хёрхо мэргэн харбагшын эзлжээтэ ехэ амжалта гээшэ.

Эрэшүүлэй дундаhаа Башкирай АССР-эй спортсмен Виктор Ильин үндэр үрэ дүн туйлажа (2624 очко), РСФСР-эй чемпион болоо. Манай эрэшүүл соohоо Зүүн Сибириин технологическа институтдай студент, спортын мастер Жаргал Дамбиев 2488 очко тудажа, наймадахи hуури эзэлбэ.

Ж. БАТОМУНКОЕВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн гарhаа): Ц. Бумбошкина, К. Дабаев (Шэтэ).

В. ПЛУТТЫН фото.

ШАТАРШАД ОЛОШОРНО

Загарай hууринай соёлой байшангай дэргэдэ шатарай клуб хоёр жэлэй саана эмхидхэгдэhэн юм. Тус клуб ганса районойнгоо түбтэ бэшэ, мүн худөөгэй hуурин, тосхонуудта шатарай наада дэлгэрүүлхэ, мүрысөөнүүдые эмхидхэхэ зорилготой. Район соомнай шатараар наадаха дуратайшуул олошоржо байнхай. Районой «Вперед» газетын хуудаhануудта hарадаа нэгэ удаа толилогдодог шатарай клубай материалнууд энээндэ нүлөөлнэ. Материалнуудыень шатараар нэгэдэхи разрядтай А. Д. Дашицыренов бэлдэдэг юм.

Шатараар Загарай hууринай түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн hаяхана үнэргэгдэбэ. Эрхим hайнаар наадаhан Александр Дашицыренов түрүү hуури эзэлбэ. Ш. Бухаев, А. Хаданов, Б. Будаев гэгшэд hүүлшынгээ нааданай урда хоёрдохи hуурида гараха арга ёнотой байгаа. Тэрэл hүүлшын уулзалгада илаhан Б. Будаев хоёрдохи hуури эзэлээ.

Т. ХОРОШИХ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Эрдэм мэдэсын университет»—түрүү бэшэг. «КПСС-эй XXVII съездые угтуулан» — мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. «Дахинаа гурбан мянгатанай клубта»—П. Натаевай статья. «Гэр бүлын экипаж» — А. Субботиной репортаж. «Хани барисаан илаба» — В. Ивановагай корреспонденци. Республикын, орон доторой hонин.

Хоёрдохи хуудаhанда. Улаан-Удын 12-дохи зарлалай горсоведэй IV сессин. «Арга боломжоhоо доогуур» — С. Бутыринагай статья. Съездын урда тээхи ендэр: «Хүн бүхэн өөрын түсэбтэй» — В. Пупышевай, «Харгыда абажа гарахагүй» — Д. Багадаевай статья, «Шанарай тэмдэг